

พระธรรมปิฎก
กับรางวัลการศึกษา
เพื่อสันติภาพ

กรมการฝึกหัดครู
กระทรวงศึกษาธิการ
พระธรรมปิฎกกับรางวัลการศึกษาเพื่อสันติภาพ
ISBN 974-559-174-2

ที่ปรึกษา

ดร.นิเชต	สุนทรพิทักษ์	อธิบดีกรมการฝึกหัดครู
นายกलय	กระจายวงศ์	รองอธิบดีกรมการฝึกหัดครู
ดร.ถนอม	อินทรกำเนต	รองอธิบดีกรมการฝึกหัดครู
ดร.ดิเรก	พรสิมา	ผู้อำนวยการกองแผนงาน
นางศรีวิการ์	เมฆธวัชชัยกุล	เลขานุการกรมการฝึกหัดครู

บรรณาธิการ

นางสาวจิตราภา ภูณฑลบุตร

กองบรรณาธิการ

นางวีรณูช	ไม้ไทย
นายสมพงศ์	แสงทอง
นายอนันตชัย	เอกะ

ผู้ออกแบบปก

นายปราโมทย์ แสงพลสิทธิ์

พิมพ์ครั้งที่ 1

ธันวาคม 2537 จำนวน 5,000 เล่ม

อนุญาตให้พิมพ์เผยแพร่แจกเป็นธรรมทาน โดยไม่มีการจ่ายผลประโยชน์
แก่กันไม่ว่ากรณีใดทั้งสิ้น

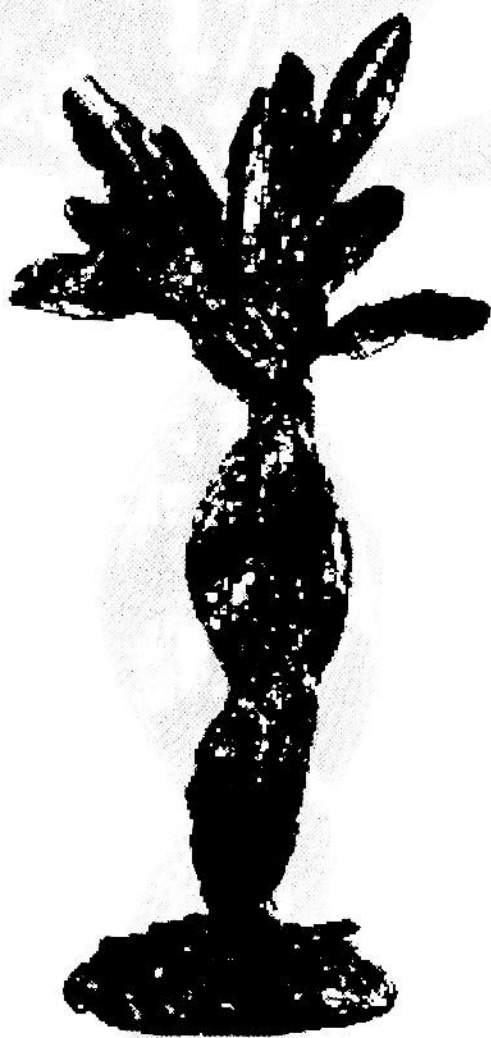
สนับสนุนการพิมพ์ โดย มูลนิธิภูมิปัญญา

เรียงพิมพ์ บริษัท กราฟฟิค สเตช จำกัด

171/3 ซอยภาวนา ลาดพร้าว 41 สามเสนนอก กรุงเทพฯ 10310
โทร. 541-9652, 512-4167 โทรสาร. 512-4167

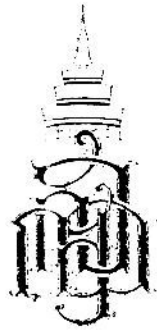
พิมพ์ที่ บริษัทอมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง จำกัด (มหาชน)

65/16 หมู่ 4 ซอยวัดชัยพฤกษมาลา ถนนปิ่นเกล้า-นครชัยศรี
คลองตัน กรุงเทพฯ 10170
โทร. 424-2800-1, 434-1380-4 โทรสาร. (662) 433-2742

สารบัญ

	หน้า
พระสัมโมทนียกถาของสมเด็จพระญาณสังวร	
สมเด็จพระสังฆราช สกลมหาสังฆปริณายก	5
หนังสือแสดงมุทิตาจิตของนายกรัฐมนตรี	6
คำนำ	7
บทนำ	10
ส่วนที่ 1 รางวัลการศึกษาเพื่อสันติภาพ	15
ส่วนที่ 2 ขั้นตอนการดำเนินงาน	20
ส่วนที่ 3 เหตุผลที่เสนอชื่อพระธรรมปิฎกเข้าแข่งขันเพื่อ รับรางวัลการศึกษาเพื่อสันติภาพ	26
ส่วนที่ 4 เนื้อหาในการนำเสนอยูเนสโก	31
ส่วนที่ 5 คำปราศรัยของพระธรรมปิฎกในวันรับรางวัล	59
Foreword	73
Preface	76
Part 1 The Prize for Peace Education	76
Part 2 The Nomination Process	80
Part 3 Rationale behind the Nomination of the Venerable prayudh Pyutto	84
Part 4 Nomination Support Document	88
Part 5 Address Delivered by the Venerable Prayudh Pyutto at the Award Ceremony	110
บรรณานุกรม	116

การที่ยูเนสโกถวายรางวัลการศึกษาเพื่อสันติภาพแด่
ท่านเจ้าคุณพระธรรมปิฎก ทำให้มีโอกาสดำเนินการได้แสดงความรู้สึกลงใจจริง
ที่ยกย่องชื่นชมท่านเจ้าคุณ ที่ท่านได้เป็นให้ทั้งชื่อเสียงเกียรติยศของ
ชาติไทย เป็นให้ทั้งสายลมเย็น ยาหอม และน้ำปรุงจรรจง ในยามเป็น
ที่ปรารถนา

เชื่อดำรงใจจริงใจ ว่าท่านเจ้าคุณจะสามารถเป็นเกลือที่รักษาความ
เค็มไว้ได้อย่างดีตลอดไป โดยมีพลังประทับประคองที่สำคัญนักหนา
คือความศรัทธาตั้งมั่นด้วยกตัญญูตถะเวทิตาธรรมต่อพระพุทธศาสนา

มจร. พระญาณสังวร

(สมเด็จพระญาณสังวร)

สมเด็จพระสังฆราช สกลมหาสังฆปริณายก

วัดบวรนิเวศวิหาร

7 ธันวาคม พ.ศ.2537

นายกรัฐมนตรี

11 พฤศจิกายน 2537

นมัสการ พระธรรมปิฎก ที่เคารพอย่างสูง

กระผมขอถือโอกาสนี้แสดงมุทิตาจิตมายังพระคุณเจ้า ในโอกาสที่พระคุณเจ้าได้รับรางวัล UNESCO Peace for Education ซึ่งความสำเร็จนี้ นอกจากเป็นเกียรติประวัติแด่พระคุณเจ้าที่ควรแก่การยกย่องและยึดถือเป็นแบบอย่างในการประกอบคุณความดีแล้ว ยังเป็นการสร้างชื่อเสียงให้ประเทศชาติ โดยพระคุณเจ้าเป็นคนไทยคนแรกที่ได้รับรางวัลนี้

ขอนมัสการด้วยความเคารพอย่างสูง

A handwritten signature in black ink, appearing to be 'นวน หลีกภัย' (Nuan Hlekky).

(นายชวน หลีกภัย)

คำนำ

ตามท้องถื่นการศึกษาวิทยาศาสตร์และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ หรือยูเนสโกได้ถวายรางวัลการศึกษาเพื่อสันติภาพ ครั้งที่ 14 ในปี พ.ศ. 2537 แต่พระธรรมปิฎก (ป.อ.ปยุตฺโต) เจ้าอาวาสวัดญาณเวศกวัน ตำบลบางกระทึก อำเภอสามปราชญ์ จังหวัดนครปฐม นั้น นอกจากพระคุณท่านจะเป็นคนไทยคนแรกแล้ว ยังนับได้ว่าเป็นพระภิกษุรูปแรกของโลกที่ได้รับเกียรติให้เป็นผู้รับรางวัลนี้ จึงชี้ให้เห็นว่าไม่ว่าจะเป็นบุคคลที่มีสถานภาพ เชื้อชาติ ศาสนาใดก็ตาม ย่อมสามารถสร้างผลงานและกิจกรรมต่าง ๆ ที่มีคุณค่าแก่สังคมและมนุษยชาติได้ทั้งสิ้น และพระคุณท่านเป็นตัวอย่างของบุคคลที่มีจิตใจอันงดงาม พากเพียร และทำงานหนักยิ่งด้วยเจตนารมณ์ที่มั่นคงที่จะเผยแผ่หลักธรรมของพระพุทธเจ้าให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่คนทั้งหลาย และความมุ่งหวังอันสุดยอดของท่านคือ มุ่งสร้างสันติภาพให้เกิดขึ้นในจิตใจของมนุษยชาติ

พระธรรมปิฎกมีผลงานจำนวนมาก ที่เน้นวิธีการศึกษาทุกรูปแบบทั้งการสอน การบรรยาย การปาฐกถา การอภิปราย แลกเปลี่ยนความคิดเห็น การแสดงพระธรรมเทศนา การเป็นที่ปรึกษากรรมการหน่วยงานต่าง ๆ โดยเฉพาะงานนิพนธ์ ซึ่งเผยแผ่ไปอย่างกว้างขวาง และได้รับความเชื่อถืออย่างยิ่งตลอดมา ด้วยแนวทางการสอนและปฏิบัติที่ไฝ่สันติ แม้ว่าจะเห็นผลช้าไม่เหมือนกับการสร้างสันติภาพด้วยการยุติสงคราม แต่ผลที่ได้รับจะถาวรมั่นคง เพราะเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นในจิตใจจากการคิดวิเคราะห์ด้วยปัญญาอย่างมีเหตุผล

กรมการฝึกหัดครูได้จัดทำหนังสือเล่มนี้ขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์สำคัญ 2 ประการ คือ ประการแรกเป็นการเชิดชูเกียรติ และแสดงมุทิตาจิตเนื่องในโอกาสที่ยูเนสโกถวายรางวัลการศึกษาเพื่อสันติภาพแด่พระธรรมปิฎก ซึ่งประกอบด้วยเนื้อหาเกี่ยวกับเหตุผลที่เสนอชื่อพระธรรมปิฎกเข้าแข่งขันเพื่อรับรางวัลการศึกษาเพื่อสันติภาพ เนื้อหาในการนำเสนอยูเนสโก และคำปราศรัยของพระธรรมปิฎกในวันรับรางวัล ประการที่สอง คือ ให้ประโยชน์และเป็นแนวทางการดำเนินงานแก่บุคคลและหน่วยงานที่จะเสนอผู้เหมาะสมเข้ารับรางวัลในปีต่อๆ ไป ประกอบด้วยเนื้อหาเกี่ยวกับรางวัลการศึกษาเพื่อสันติภาพ และขั้นตอนการดำเนินงาน มีทั้งในภาคภาษาไทยและภาษาอังกฤษ สำหรับเนื้อหาภาคภาษาไทยจะมีรายละเอียดที่เป็นปัจจุบันเพิ่มเติมและขยายความมากกว่าเนื้อหาภาคภาษาอังกฤษซึ่งจะคงเนื้อความตามต้นฉบับที่ส่งให้ยูเนสโกพิจารณา โดยมีได้มีการแก้ไขดัดแปลง

หนังสือเล่มนี้สำเร็จลุล่วงทันตามกำหนดก็เพราะได้รับความกรุณาและความร่วมมือจากบุคคลหลายฝ่าย กรมการฝึกหัดครูรู้สึกซาบซึ้งและขอขอบคุณไว้ ณ ที่นี้ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง

ขอกราบনমস্কারขอบคุณพระธรรมปิฎก พระภิกษุผู้เป็นจุดเริ่มต้นให้มีหนังสือฉบับนี้

ขอขอบคุณอาจารย์ภา พงศ์พิพัฒน์ อาจารย์ถลาพรณ พันธุ์พิพัฒน์ และอาจารย์เดชะเร โชติระวี ซึ่งช่วยกันเรียบเรียง และตรวจสอบข้อมูลภาคภาษาอังกฤษ ตั้งแต่ส่วนที่ 1 ถึง ส่วนที่ 3 ในระยะเวลาอันสั้น และอาจารย์มัลลิกา พงศ์ปริตร ที่ได้ช่วยแปลคำปราศรัยของพระธรรมปิฎกเป็นภาษาไทย

ดร. วไล ฌ ป้อมเพชร ที่ให้ข้อคิดและแนวทางที่มีประโยชน์
ในการเรียบเรียงเสนอยูเนสโก

Mr. Bruce Evans ที่ได้ตรวจสอบภาษาอังกฤษ ในส่วน
เนื้อหาที่นำเสนอยูเนสโก

มูลนิธิภูมิปัญญาที่สนับสนุนงบประมาณด้านการจัดพิมพ์ และ
ดำเนินการจัดพิมพ์ในครั้งนี้

มูลนิธิพุทธธรรมที่ได้อำนวยความสะดวกในเรื่องการจัดทำเอกสาร
ของพระธรรมปิฎกเพื่อนำเสนอยูเนสโก

บุคลากรกรมการฝึกหัดครูทุกคนที่มีส่วนร่วมในการดำเนินงาน
ตั้งแต่เริ่มต้น จนงานทุกอย่างสำเร็จด้วยดี

หนังสือเล่มนี้แม้จะจัดทำด้วยระยะเวลาสั้น แต่กรมการฝึกหัด
ครูเชื่อว่าจะเป็นสิ่งที่มีคุณค่าต่อบุคคลทั่วไปและหวังเป็นอย่างยิ่งว่าผู้อ่าน
ทุกท่านคงจะได้รับประโยชน์สมดังเจตนารมณ์ที่ตั้งวัตถุประสงค์ไว้
เหนืออื่นใดก็จะได้ภาคภูมิใจในเกียรติภูมิที่พระคุณท่าน พระธรรมปิฎก
(ป.อ. ปยุตฺโต) ได้รับรางวัลที่หายากยิ่ง เป็นรางวัลที่เป็นความหวังที่คน
ทั้งโลกควรจะต้องช่วยกันสร้างขึ้น ไม่เพียงเป็นรางวัลเฉพาะคนไทย
หากเป็นรางวัลที่คนทั้งโลกควรร่วมในความภูมิใจ และขอให้ท่านผู้อ่าน
ทุกท่านจงได้อานิสงส์ สามารถค้นพบความสุข สงบแห่งจิตใจได้ในที่สุด

กรมการฝึกหัดครู

กระทรวงศึกษาธิการ

ธันวาคม 2537

บทนำ

หนังสือฉบับนี้จัดทำขึ้น เพื่อเป็นการเชิดชูเกียรติ และแสดงมุทิตาจิตเนื่องในโอกาสที่ยูเนสโกถวายรางวัลการศึกษาเพื่อสันติภาพแด่พระธรรมปิฎก (ป.อ. ปยุตฺโต) พระคุณท่านเป็นพระภิกษุที่ถึงพร้อมด้วยวิชาและจรณะเป็นที่ประจักษ์แก่บุคคลโดยทั่วไป จนได้รับการยกย่องให้เป็นปราชญ์ท่านหนึ่งของประเทศไทยในปัจจุบัน แม้พระคุณท่านจะมีวิถีชีวิตที่เรียบง่าย สงบ โดยใช้หลักธรรมของพระพุทธศาสนาเป็นหลักในการชี้นำสั่งสอนบุคคลทั่วไป องค์การการศึกษาวิทยาศาสตร์และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ หรือยูเนสโกก็ได้ค้นพบ และมองเห็นคุณค่าของพระคุณท่านผู้อยู่เบื้องหลังผลงานและกิจกรรมต่างๆ ที่มุ่งสร้างสันติภาพให้เกิดขึ้นในจิตใจของมนุษย์ จึงได้ถวายรางวัลการศึกษาเพื่อสันติภาพให้ในปี พ.ศ. 2537 นับเป็นคนไทยคนแรกที่มีโอกาสได้รับรางวัลนี้

หนึ่งในสังคมปัจจุบันโดยทั่วไปมีประชาชนและเยาวชนบางส่วนกำลังพบกับความสับสนเรื่อง การประพฤติดและการปฏิบัติ ทั้งในเรื่องที่ดีและไม่ดี ฉะนั้น การที่พระธรรมปิฎกมีโอกาสได้รับรางวัลนี้ จึงเป็นตัวอย่างของความดีและคนดีที่ได้รับการยกย่อง และสมควรอย่างยิ่งที่จะปฏิบัติตามแบบอย่าง หนังสือเล่มนี้นอกจากจะจัดทำเพื่อเป็นการเชิดชูเกียรติ และแสดงมุทิตาจิตแด่พระธรรมปิฎกแล้ว ยังมีรายละเอียดเกี่ยวกับขั้นตอนการดำเนินงานเสนอชื่อพระคุณท่านเข้ารับรางวัลจนกระทั่ง

ประกาศผลการตัดสิน ซึ่งจะให้ประโยชน์และเป็นแนวทางการดำเนินงานในลักษณะนี้แก่บุคคลและหน่วยงานต่างๆ ในปีต่อไป ด้วย ฉะนั้น เนื้อหาในหนังสือเล่มนี้จึงประกอบด้วย 5 ส่วน คือ

- ส่วนที่ 1 รางวัลการศึกษาเพื่อสันติภาพ
- ส่วนที่ 2 ขั้นตอนการดำเนินงาน
- ส่วนที่ 3 เหตุผลที่เสนอชื่อพระธรรมปิฎกเจ้าแห่งขันเพื่อ
รับรางวัลการศึกษาเพื่อสันติภาพ
- ส่วนที่ 4 เนื้อหาในการนำเสนอยูเนสโก
- ส่วนที่ 5 คำปราศรัยของพระธรรมปิฎกในวันรับรางวัล

พระธรรมปิฎก (ป.อ. ปยุตฺโต)

ส่วนที่ 1

รางวัลการศึกษาเพื่อสันติภาพ

นำเรื่อง

ก่อนที่จะกล่าวถึงรางวัล ขอให้ข้อมูลเกี่ยวกับหน่วยงานที่เป็นผู้แจกรางวัลครั้งนี้ คือ ยูเนสโกพอเป็นพื้นฐาน

ยูเนสโก (UNESCO) คือ องค์การศึกษา วิทยาศาสตร์และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ มีสำนักงานใหญ่ตั้งอยู่ ณ กรุงปารีส ประเทศฝรั่งเศส มีสำนักงานระดับภูมิภาคและระดับชาติอยู่ในประเทศต่างๆ หลายแห่ง เช่น สำนักงานระดับภูมิภาคเอเชียและแปซิฟิก ตั้งอยู่ ณ กรุงเทพมหานคร

ยูเนสโกได้ถือกำเนิดขึ้นในปี พ.ศ. 2489 เพื่อส่งเสริมสันติภาพและความเข้าใจอันดีระหว่างชาติ ด้วยความร่วมมือทางการศึกษา วิทยาศาสตร์ และวัฒนธรรมในบรรดาประเทศที่เป็นสมาชิก ปัจจุบันคือปี พ.ศ. 2537 ประกอบด้วยประเทศสมาชิกจำนวน 181 ประเทศ มีผู้อำนวยการใหญ่คือ Mr. Federico Mayor ชาวสเปน ซึ่งเลือกโดยที่ประชุมสมัชชาสามัญของยูเนสโก วาระดำรงตำแหน่งคราวละ 6 ปี

ประเทศไทยเข้าเป็นสมาชิกของยูเนสโกตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม พ.ศ. 2492 เป็นสมาชิกลำดับที่ 45

รางวัลของยูเนสโกมีหลายประเภทและหลายสาขาทั้งสาขาสังคมศาสตร์ วิทยาศาสตร์ การศึกษา วัฒนธรรม และการสื่อสาร แต่รางวัลที่เกี่ยวกับสันติภาพมี 2 รางวัล คือ

1. รางวัลการศึกษาเพื่อสันติภาพ (UNESCO Prize for Peace Education) ซึ่งในปีนี้จะมีการมอบรางวัลในวันที่ 20 ธันวาคม พ.ศ. 2537 ผู้ที่ได้รับรางวัล คือ พระธรรมปิฎก สำหรับรายละเอียดของรางวัลการศึกษาเพื่อสันติภาพจะได้นำเสนอต่อไป

2. รางวัลสันติภาพ เฟลิกซ์ ฮูฟูเอต์-บัวญี (Félix Houphouët-Boigny Peace Prize) จัดตั้งขึ้นตามมติที่ประชุมขององค์การสหประชาชาติ ที่มุ่งจะรักษาสันติภาพผ่านทางการศึกษา วิทยาศาสตร์ และวัฒนธรรม โดยเห็นว่า สันติภาพ เป็นเงื่อนไขเบื้องต้นที่ก่อให้เกิดปัญหาควบคู่กับจริยธรรมของมวลมนุษยชาติ สามารถรับรองได้ด้วยความเท่าเทียมกันในเกียรติภูมิของมนุษย์ รวมทั้งความเคารพในวิถีชีวิตและสิทธิมนุษยชน

รางวัลนี้ใช้ชื่อของประธานาธิบดี เฟลิกซ์ ฮูฟูเอต์-บัวญี แห่งประเทศ ไอเวอรีโคสต์ เริ่มมอบรางวัลครั้งแรกในปี พ.ศ. 2534 และดำเนินการเป็นประจำทุกปี

นอกจากนี้ยังมีรางวัลสำหรับการสอนเรื่องสิทธิมนุษยชน (UNESCO Prize for the Teaching of Human Rights) ซึ่งเริ่มขึ้นครั้งแรกเมื่อ พ.ศ. 2521 และมอบรางวัลปีเว้นปี ส่วนใหญ่จะมอบรางวัลในวันที่ 10 ธันวาคม ซึ่งเป็นวันสิทธิมนุษยชน ในปีนี้มีการมอบรางวัลในวันที่ 20 ธันวาคม มีผู้ได้รับรางวัล 2 คน และรางวัลชมเชย 2 คน

รางวัลการศึกษาเพื่อสันติภาพ

เป้าหมายของรางวัลการศึกษาเพื่อสันติภาพ คือ การส่งเสริมกิจกรรมด้านต่างๆ ที่มุ่งสร้างสันติภาพในจิตใจของมนุษยชาติโดยเน้น

กิจกรรมดีเด่นเป็นตัวอย่างในการระดมพลังปลูกฝังจิตสำนึกของมวลมนุษย์ให้ใฝ่สันติภาพ ตามเจตนารมณ์ของธรรมนูญขององค์การยูเนสโก รางวัลการศึกษาเพื่อสันติภาพจัดขึ้นตามมติที่ประชุมคณะกรรมการบริหารของยูเนสโก เมื่อ พ.ศ.2523 โดยมอบให้บุคคล กลุ่มบุคคล องค์กร และหน่วยงานที่มีผลงานดีเด่นดังกล่าวข้างต้น เริ่มครั้งแรกใน พ.ศ. 2524 และดำเนินงานเป็นประจำต่อมาทุกปี

ผู้ที่ได้รับรางวัลนี้ ต้องเป็นผู้ที่มีผลงานเป็นที่ยอมรับในระดับนานาชาติ ในการโน้มน้าวมโนธรรมของคนเข้าสู่สันติภาพ ดำเนินกิจกรรมที่จะส่งเสริมการศึกษาเพื่อสันติภาพในภูมิภาคหรือระหว่างประเทศ โดยผ่านมติดิมาชาน หรือสร้างสันติภาพ สร้างเสริมสิทธิมนุษยชนและความเข้าใจอันดีในสังคม ประชาชาติ ผลิตและใช้สื่อมวลชนกระตุ้นให้ผู้คนตระหนักในปัญหาสันติภาพ และดำเนินกิจกรรมหลักอื่นๆ ที่มุ่งสร้างสันติภาพในจิตใจมนุษย์และท้ายสุดที่เพิ่มเติมภายหลังคือสร้างสรรค์งานศิลปะ ซึ่งสื่อถึงการสร้างสันติภาพและความเข้าใจอันดีของนานาชาติ

เงินรางวัลได้รับความอนุเคราะห์จากมูลนิธิอุตสาหกรรมต่อเรือของญี่ปุ่น (Japan Shipbuilding Industry Foundation) โดยจะนำเงินผลประโยชน์ของมูลนิธิมอบให้เป็นรางวัล ปีละประมาณ 60,000 เหรียญสหรัฐ

ผู้มีสิทธิเสนอชื่อหรือผู้สมัครหรือสถาบันที่มีสิทธิได้รับรางวัลนี้ได้แก่ประเทศสมาชิกของยูเนสโก องค์กรระหว่างประเทศ องค์กรไม่ สังกัดรัฐบาลที่ให้คำปรึกษาแก่ยูเนสโก และบุคคลที่ผู้อำนวยการใหญ่ของยูเนสโกเห็นว่า เป็นผู้ทรงคุณวุฒิในสาขาสันติภาพ โดยผู้อำนวยการใหญ่

ยูเนสโกจะตัดสินตามข้อเสนอของคณะกรรมการ ซึ่งในปี พ.ศ. 2537 นี้ ประกอบด้วยบุคคลสำคัญ 9 คน ที่เป็นที่ยอมรับจากภูมิภาคต่างๆ ทั่วโลก ในระยะเวลา 14 ปีที่ผ่านมา มีผู้ได้รับรางวัลซึ่งเป็นทั้งบุคคล และสถาบัน ดังรายนามต่อไปนี้

**Laureates of the UNESCO Prize for
Peace Education
1981-1994**

- 1981 Ms. Helena Kekkonen (Finland) and the World Organization of the Scout Movement
- 1982 Stockholm International Peace Research Institute (SIPRI)
- 1983 Pax Christi International
- 1984 International Physicians for the Prevention of Nuclear War (IPPNW)
- 1985 General Indarjit Rikhye (India) and the Georg Eckert Institute for International Textbook Research (Federal Republic of Germany)
- 1986 Professor Paulo Freire (Brazil)
- 1987 Ms. Laurence Deonna (Switzerland) and 'Servicio Pazy Justicia en America Latina
- 1988 Brother Roger of Taizé (France)

- 1989 Dr. Robert Muller (France) and the International Peace Research Association (IPRA)
- 1990 Ms. Rigoberta Menchu Tum (Guatemala) and the World Order Models Project (WOMP)
- 1991 Ms. Ruteger Sivard (United States) and Cours Sainte Marie de Hann (Senegal)
- 1992 Mother Teresa of Calcutta
- 1993 Ms. Madeleine de Vits (Belgium) and The Graduate Institute for Peace Studies (Republic of Korea)
- 1994 Venerable Prayudh Payutto (Thailand)
-

ส่วนที่ 2

ขั้นตอนการดำเนินงาน

เนื่องด้วยกองการสัมพันธ์ต่างประเทศ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ เป็นหน่วยงานที่จัดเรื่องการดำเนินการส่งบุคคล หรือหน่วยงานเข้าชิงรางวัลในฐานะผู้แทนของประเทศไทยในนามของคณะกรรมการแห่งชาติว่าด้วยยูเนสโก และกรมการฝึกหัดครูเป็นหน่วยงานเบื้องต้นที่เสนอชื่อพระธรรมปิฎก ซึ่งได้ดำเนินการจนประกาศผลว่าพระคุณท่านได้รับรางวัล ดังนั้น ขั้นตอนการดำเนินงานส่วนใหญ่จึงเกี่ยวเนื่องกับ 2 หน่วยงาน ดังต่อไปนี้

ขั้นที่ 1 ขั้นตอนการคัดเลือกผู้แทนของประเทศไทย

เดือนเมษายน พ.ศ. 2537 กองการสัมพันธ์ต่างประเทศได้แจ้งให้หน่วยงานต่างๆ ในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ และสถาบันการศึกษาในสังกัดทบวงมหาวิทยาลัยเสนอชื่อบุคคล กลุ่มบุคคล องค์กร หรือหน่วยงาน เข้าแข่งขันเพื่อรับรางวัลดังกล่าว โดยมีคณะกรรมการฝ่ายสังคมศาสตร์ของคณะกรรมการแห่งชาติว่าด้วยยูเนสโกเป็นผู้พิจารณาคัดเลือกผู้แทนของประเทศไทยอีกครั้งหนึ่ง

ขั้นที่ 2 ขั้นตอนการคัดเลือก บุคคล กลุ่มบุคคล องค์กร หรือหน่วยงานของกรมการฝึกหัดครู ได้ดำเนินการตามลำดับดังต่อไปนี้

1. ผู้บริหารระดับสูง คือ อธิบดี รองอธิบดีและผู้เชี่ยวชาญพิเศษได้ประชุมเพื่อพิจารณาคัดเลือก แล้วสรุปผลว่าควรนำเสนอพระธรรมปิฎก

2. กรรมการฝึกหัดครูมอบหมายให้กองแผนงานดำเนินการในรายละเอียดการนำเสนอ

3. กองแผนงานวางแผนการดำเนินงานดังนี้

3.1 วิเคราะห์รูปแบบวิธีการเขียนในการนำเสนอ ซึ่งมี 3 ส่วนคือ

3.1.1 ประวัติ จะนำเสนอโดยสรุปสั้น ๆ เฉพาะส่วนที่สำคัญ

3.1.2 คำสอนที่ส่งผลให้เกิดสันติภาพในใจของมนุษย์ หรือการปลุกจิตสำนึกให้มีสันติภาพโดยผ่านการศึกษาจะเขียนในลักษณะความเรียงที่แสดงให้เห็นถึงผลงานด้านการส่งเสริมสันติภาพของพระองค์ท่าน และคัดข้อความบางตอนในหนังสือที่พระองค์ท่านนิพนธ์มาใส่ไว้ใน การนำเสนอด้วย โดยแบ่งวิเคราะห์เป็น 6 ด้าน ได้แก่ เศรษฐศาสตร์ การศึกษา ประชาธิปไตย วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี จริยศาสตร์และ ศาสนา ความร่วมมือระหว่างประเทศ

3.1.3 ผลงานที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาเพื่อสันติภาพ จะนำเสนอในรูปตาราง ซึ่งแต่ละรายการผลงานได้ระบุไว้ชัดเจนว่ามี การเผยแพร่ในรูปแบบใดบ้าง (การบรรยาย, เทป, วีดีโอ, หนังสือในส่วนที่เป็นภาษาไทยและภาษาอังกฤษ)

3.2 ศึกษาวิธีการและจุดเน้นที่สำคัญในการเขียนแนะนำ ขกย่อง สดุดีผู้มีผลงานสร้างสรรค์สันติภาพ จากหนังสือเกี่ยวกับรางวัล โนเบล คือ NOBEL : THE MAN AND HIS PRIZES และหนังสือ Nobel Lectures Peace ปี พ.ศ. 2444-2513 พร้อมทั้งขอคำแนะนำ

ในด้านข้อคิด และแนวทางที่มีประโยชน์ในการเขียนจากผู้เชี่ยวชาญ
การศึกษาเพื่อสันติภาพยูเนสโก (ดร.วไล ฌ ป้อมเพชร)

3.3 ศึกษาและรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับคำวิจารณ์ และ
ทัศนคติที่บุคคลหลายกลุ่มหลายวงการ โดยเฉพาะบุคคลหรือหน่วยงานที่
ได้ศึกษาคำสอนของพระคุณท่านมาเป็นเวลานาน มองการทำงานและ
ผลการทำงานของพระธรรมปิฎก โดยใช้วิธีสัมภาษณ์ และศึกษาเอกสาร
ตัวอย่างบุคคลและหน่วยงานที่รวบรวมข้อมูล เช่น

พระครูถวัลย์ วัดพระพิเรนทร์

ศาสตราจารย์ ดร.ระวี ภาวิไล

ศาสตราจารย์จะปะนีย์ นาคทรพร

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ วิทยาเขตประสานมิตร

มูลนิธิพุทธธรรม

၂၈၂

3.4 จัดทำเอกสารในการนำเสนอ และให้ผู้ศึกษาผลงาน
ของพระธรรมปิฎกเป็นจำนวนมากมาเป็นเวลาหลายปี บางท่าน
ตรวจสอบเนื้อหาและภาษา ได้แก่ ศาสตราจารย์ ดร.ระวี ภาวิไล
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อาภา จันทรสกล และ Mr. Bruce Evans

4. กรมการฝึกหัดครูนำเสนอกองการสัมพันธ์ต่างประเทศ
สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการตามเวลาที่กำหนดคือ วันที่ 13
พฤษภาคม พ.ศ. 2537

5. กองการสัมพันธ์ต่างประเทศได้แจ้งให้ทราบว่า พระธรรม-

ปิฎกได้รับการคัดเลือกให้นำเสนอเข้าชิงรางวัลในนามของคณะกรรมการแห่งชาติว่าด้วยยูเนสโก (Thailand National Commission for UNESCO)

6. วันที่ 1 สิงหาคม พ.ศ. 2537 กรมการฝึกหัดครู ได้รับแจ้งเป็นการภายในจากกองการสัมพันธ์ต่างประเทศว่า พระธรรมปิฎกได้รับการคัดเลือกให้รับรางวัลการศึกษาเพื่อสันติภาพ กรมการฝึกหัดครูจึงได้ประสานงานกับพระคุณท่านเรื่องการจัดทำคำปราศรัยและการไปรับรางวัล

7. วันที่ 23 สิงหาคม พ.ศ. 2537 กรมการฝึกหัดครูได้รับจดหมายแจ้งผลอย่างเป็นทางการจากยูเนสโกผ่านกองการสัมพันธ์ต่างประเทศ และกระทรวงศึกษาธิการได้ให้กรมการฝึกหัดครูหาแนวทางการประชาสัมพันธ์ที่กว้างขวาง

ขั้นที่ 3 ขั้นตอนการดำเนินงานระยะแรก ภายหลังจากการประกาศผลอย่างเป็นทางการของยูเนสโก

1. กรมการฝึกหัดครู ได้ทำหนังสือขอบคุณบุคคลและหน่วยงานทั้งหมดที่มีส่วนช่วยในการทำงานครั้งนี้ พร้อมทั้งทำหนังสือกราบทูลสมเด็จพระสังฆราช และกราบเรียนนายกรัฐมนตรีในนามของกระทรวงศึกษาธิการ เพื่อขอคำแนะนำในการจัดกิจกรรมเชิดชูเกียรติและแสดงมุทิตาจิตแด่พระธรรมปิฎก

2. กรมการฝึกหัดครูได้เริ่มต้นประสานงานกับผู้เกี่ยวข้องในเบื้องต้นคือ กรมการศาสนา กองการสัมพันธ์ต่างประเทศ มูลนิธิพุทธธรรม เพื่อหารือเกี่ยวกับเงินรางวัลของพระคุณท่านและการประสานงานเรื่อง

พิธีรับรางวัลของพระธรรมปิฎก รวมทั้งแนวทางการประชาสัมพันธ์ที่เหมาะสม

ผลการพิจารณาเบื้องต้นสรุปได้ว่าการที่พระคุณท่านได้รับรางวัลครั้งนี้ถือเป็นเกียรติประวัติอย่างสูงของประเทศ และเป็นโอกาสที่จะเผยแพร่หลักธรรมของพระพุทธศาสนาให้กว้างขวางยิ่งขึ้นในภูมิภาคต่างๆ ของโลก ตลอดจนแสดงให้เห็นบุคคลทั่วไปได้เห็นถึงบุคคลที่ดี มีความประพฤติและการปฏิบัติตนในทางที่ดี ที่ถูกต้องอย่างแท้จริง ฉะนั้นการจัดกิจกรรมต่างๆ ซึ่งจะเป็นการเชิดชูเกียรติและแสดงมุทิตาจิตแด่พระคุณท่าน จึงควรเป็นเรื่องของคนไทยทั้งประเทศมากกว่าหน่วยงานใดหน่วยงานหนึ่ง และควรเป็นความร่วมมือกันทุกหน่วยงาน โดยมีการดำเนินงานพร้อมๆ กัน ทั้งระดับหน่วยงานส่วนกลาง หน่วยงานส่วนภูมิภาคและสถานศึกษาทุกระดับ

3. นายกรัฐมนตรีให้กระทรวงศึกษาธิการในนามของรัฐบาล ประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อดำเนินการจัดกิจกรรมต่างๆ ต่อไป กระทรวงศึกษาธิการจึงได้แต่งตั้งคณะกรรมการอำนวยการจัดกิจกรรมเชิดชูเกียรติ และแสดงมุทิตาจิต เนื่องในโอกาสที่ยูเนสโกถวายรางวัลการศึกษาเพื่อสันติภาพแด่พระธรรมปิฎก ภายหลังจากนั้น จะมีการประสานงานตั้งคณะกรรมการฝ่ายต่างๆ ต่อไป ซึ่งกิจกรรมดังกล่าวได้กำหนดให้มีขึ้นระหว่างเดือนตุลาคม 2537 ถึง มกราคม 2538

คณะกรรมการอำนวยการจัดกิจกรรมเชิดชูเกียรติ และแสดงมุทิตาจิต เนื่องในโอกาสที่ยูเนสโกถวายรางวัลการศึกษาเพื่อสันติภาพแด่พระธรรมปิฎก มีที่ปรึกษาทั้งฝ่ายสงฆ์ ได้แก่ พระเถระชั้นผู้ใหญ่ และ

ฝ่ายพระราชวัง ได้แก่ ประธานองคมนตรี นายกรัฐมนตรี และรัฐมนตรี
ที่เกี่ยวข้องรวมทั้งผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับผลงานของ
พระธรรมปิฎกอย่างลึกซึ้ง เพื่อให้ข้อคิดในการดำเนินงานได้อย่างดี
สำหรับคณะกรรมการอำนวยการประกอบด้วย ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ
รองปลัดกระทรวงศึกษาธิการ อธิบดีทุกกรมในกระทรวงศึกษาธิการ
อธิบดีกรมต่างๆ ในบางกระทรวงที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการดำเนินงาน
ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้เกี่ยวกับคำสอนของพระคุณท่านเป็นอย่างดี
ทุกท่านจะมีหน้าที่ให้คำแนะนำปรึกษาและอำนวยความสะดวกในการจัด
กิจกรรมเชิดชูเกียรติและแสดงมุทิตาจิตแด่พระธรรมปิฎกให้เหมาะสม
กับสมณเพศ พร้อมทั้งได้มีการกระจายงานต่างๆ ไปยังหน่วยงานและ
องค์กรทั่วไปให้กว้างขวางมากที่สุด

ส่วนที่ 3

เหตุผลที่เสนอพระธรรมปิฎกเข้าแข่งขัน เพื่อรับรางวัลการศึกษาเพื่อสันติภาพ

หน่วยงานที่เสนอเป็นเบื้องต้นคือ กรมการฝึกหัดครู กระทรวง
ศึกษาธิการ ซึ่งได้พิจารณาใน 4 ประเด็นสำคัญ คือ

1. ความรู้ความสามารถ
2. ผลงานด้านการศึกษาที่ก่อให้เกิดสันติภาพในใจของมนุษย์
3. ผลกระทบจากการทำงานของพระคุณท่าน
4. วัตรปฏิบัติส่วนตัว

1. ความรู้ความสามารถ

บุคคลทั่วไปรู้จักท่านในฐานะนักปราชญ์ผู้ถึงพร้อมด้วยความ
เป็นเลิศทางวิชาการด้านพระพุทธศาสนาและด้านการศึกษา ทั้งใน
เนื้อหาที่เกี่ยวกับวิทยาศาสตร์ สังคมศาสตร์ ปรัชญา และจริยศาสตร์
เป็นผู้มีความสามารถเข้าใจแก่นแท้ของภาษาทั้งไทย บาลี อังกฤษ
นอกจากความปรารถนาดีด้านการสอนและการปาฐกถาแล้ว ท่านยังได้
ชื่อว่าเป็นบุคคลที่สามารถวิเคราะห์ปัญหาทางการศึกษาอย่างลุ่มลึก
ให้แนวทางการพัฒนาการศึกษาที่ก่อให้เกิดความสมดุล โดยการนำพุทธ
ธรรมมาเป็นรากฐานของปรัชญาการศึกษาผสมผสานกับการนำวิทยาการ
และเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาปรับใช้อย่างรู้เท่าทัน ซึ่งจะทำให้เกิดคุณค่า
ที่แท้จริงของชีวิตมนุษย์ มีตัวอย่างหลักฐานสนับสนุนความรู้ความสามารถ
ของท่าน เช่น สอบได้เปรียญ 9 ประโยค ตั้งแต่ยังบวชเป็นสามเณร

สำเร็จการศึกษาด้วยปริญญาเกียรตินิยมอันดับหนึ่ง ได้รับปริญญาดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์จากมหาวิทยาลัยต่าง ๆ 7 แห่ง มีงานนิพนธ์หนังสือทั้งภาษาไทยและภาษาต่างประเทศมากกว่า 150 เรื่อง ได้รับนิมนต์ไปสอนบรรยาย ปาฐกถาทั้งในประเทศและต่างประเทศเป็นประจำ

นอกจากนี้ ท่านยังได้รับรางวัลอื่นๆ อีกคือ ได้รับพระราชทานโล่รางวัล “มหิตลวรานุสรณ์” พ.ศ. 2532 และรางวัลกิตติคุณสัมพันธ์ “สังฆเงิน” สาขาเผยแผ่พระพุทธศาสนาประจำปี พ.ศ.2533

2. ผลงานด้านการศึกษาที่ก่อให้เกิดสันติภาพในใจของมนุษย์

ในช่วงระยะเวลามากกว่า 30 ปีที่ผ่านมาท่านมีผลงานจำนวนมาก โดยเน้นวิธีการศึกษาทุกรูปแบบ ทั้งการสอน การบรรยาย การปาฐกถา การอภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็น การแสดงพระธรรมเทศนา การเป็นที่ปรึกษากรรมการหน่วยงานต่างๆ โดยเฉพาะงานนิพนธ์ซึ่งเผยแผ่ได้ในวงกว้างและเป็นระยะเวลานาน

ในการบรรยาย การให้แนวคิด หรือการนิพนธ์หนังสือทุกครั้ง ท่านจะนำหลักอริยสัจ 4 ของพระพุทธศาสนามาประยุกต์ในทุกเรื่อง พยายามปลูกฝังให้มนุษย์ทุกคนไม่จำกัดเชื้อชาติศาสนาผิวพรรณหรือเพศ มีจิตสำนึก ความคิด การตัดสินใจ และการแก้ปัญหาต่างๆ ด้วยวิจารณญาณของตนเอง โดยใช้ปัญญาอย่างมีเหตุผล ทั้งนี้ต้องตระหนักถึงเรื่องวินัย ประโยชน์ส่วนรวม ท่านจะเน้นเรื่องการพัฒนาทางวัตถุควบคู่กับการพัฒนาทางจิตใจ และสรุปท้ายด้วยแนวคิดในการดำเนินชีวิตด้านต่างๆ เพื่อความสุขที่แท้จริงของมนุษย์ อันจะนำมาซึ่งสันติ

ภาพในจิตใจของบุคคล ของชุมชน และของโลก

ตัวอย่างผลงานที่สำคัญทางเอกสาร เช่น พุทธธรรม, ธรรมานุญชีวิต, การศึกษาเครื่องมือพัฒนาที่ยังต้องพัฒนา, พจนานุกรมพุทธศาสตร์ฉบับประมวลธรรม, พจนานุกรมพุทธศาสตร์ฉบับประมวลศัพท์, Toward Sustainable Science, A Buddhist Solution for the Twenty-First Century โดยเฉพาะเรื่องพุทธธรรมนั้น ได้รับการยกย่องว่าเป็น “เพชรน้ำหนึ่ง” เป็นหนังสือที่ใช้ภาษาได้สละสลวยงดงาม เป็นรากฐานของความเจริญก้าวหน้าในการศึกษาทางพุทธธรรม เป็นหนังสือพุทธศาสนาที่ดีที่สุดเล่มหนึ่งที่เคยมีในประเทศไทย เนื้อหาสาระได้นำหลักของพระพุทธศาสนา คือ อริยสัจ 4 มาขยายความให้ผู้อ่านเห็นหลักความจริงตามธรรมชาติ เพื่อวิเคราะห์หาแนวทางดำรงชีวิตที่จะช่วยเหลือตนเองและสังคมให้มีสันติสุข แบ่งเป็น 5 ตอน คือ ตอนที่แสดงว่า “ชีวิตคืออะไร” “ชีวิตเป็นอย่างไร” “ชีวิตเป็นไปอย่างไร” “ชีวิตควรให้เป็นอย่างไร” “ชีวิตควรเป็นอยู่อย่างไร” และมี “บทสรุป” เป็นบทสุดท้าย ขณะนี้ Mr. Bruce Evans กำลังแปลเป็นภาษาอังกฤษ ต้องใช้เวลาพอสมควร เพราะเอกสารมีความยาวถึง 1,100 หน้า

ผลงานที่เด่นและมีการกล่าวขวัญถึงมากในระดับนานาชาติ คือ ในการประชุมสภาศาสนาโลกที่เมืองชิคาโก ประเทศสหรัฐอเมริกา ปี พ.ศ. 2536 ท่านได้รับนิมนต์ให้เป็นผู้บรรยาย แต่ท่านอาพาธด้วยโรคสายเสียงอักเสบจนแทบจะไม่มีเสียง ท่านจึงได้ทำสารบรรยาย เรื่อง “A Buddhist Solution for the Twenty-first Century” โดยมีเนื้อหาสาระสำคัญในการให้แนวคิด การนำหลักพุทธธรรมไปแก้ปัญหาสังคม

ของโลก มองอนาคตด้วยปัญญา และเน้นความพยายามในการสร้างสันติสุขให้เกิดขึ้นในจิตใจของมนุษย์ Dr. Jim Kenney ประธานจัดการประชุมเป็นผู้อ่านสารบรรยายแทนด้วยความเต็มใจ ที่ประชุมให้การต้อนรับอย่างดียิ่ง ขณะนี้สารบรรยายได้รับการพิมพ์เผยแพร่ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษมากกว่า 6 ครั้ง ในระยะเวลาไม่ถึง 1 ปี

ที่ยกมากล่าวนี้เป็นตัวอย่างเพียงเล็กน้อย สรุปแล้วงานทุกชิ้นของท่านจะเน้นเรื่องวิธีการดำเนินชีวิตให้มีความสุข เพื่อจะก่อให้เกิดสันติภาพในสังคม ด้วยการใช้หลักเหตุผลและปัญญาทั้งสิ้น

3. ผลกระทบจากการทำงานของพระคุณท่าน

เนื่องจากในการทำงานทุกครั้ง ท่านได้นำหลักความจริงทางพระพุทธศาสนามาประยุกต์กับการดำรงชีวิตของบุคคลทั่วไป ทั้งด้านการพัฒนาสังคม วัฒนธรรม เศรษฐกิจ การศึกษา วิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี จึงทำให้ท่านมีอิทธิพลต่อแนวคิดและความประพฤติหรือการปฏิบัติของบุคคลทั้งผู้บริหาร นักวิชาการทุกสาขา สื่อมวลชน ประชาชน พระภิกษุ นักเรียน นักศึกษาทุกระดับในประเทศ รวมทั้งอิทธิพลต่อบุคคลชั้นนำ และนักการศึกษานานาชาติประเทศ ดังจะเห็นจากบางตัวอย่างดังนี้

1. การได้รับนิมนต์อย่างเจาะจงไปบรรยาย สอน ตามหน่วยงานต่างๆ ทั้งภาครัฐ เอกชนในประเทศ และสถานศึกษาชั้นนำของต่างประเทศ เช่น มหาวิทยาลัยเพนซิลเวเนีย มหาวิทยาลัยฮาร์วาร์ด มหาวิทยาลัยเคมบริดจ์ หรือการประชุมนานาชาติขององค์กรระดับโลกต่างๆ

2. หนังสือที่ท่านนิพนธ์ ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ ได้รับการเรียกร้องให้พิมพ์นับครั้งไม่ถ้วน บางครั้งไม่สามารถหาสถิติได้ เนื่องจากท่านมอบลิขสิทธิ์ในการพิมพ์แบบให้เปล่าทุกครั้ง แม้แต่มหาวิทยาลัยสหประชาชาติ สำนักงานใหญ่ ณ ประเทศญี่ปุ่น ก็ได้นิมนต์ให้ท่านนิพนธ์งานเรื่อง Buddhist Education

3. ผู้ที่เคยสัมผัสงานหรือมีส่วนใกล้ชิดกับท่านจะได้รับอิทธิพล แนวคิด แนวปฏิบัติจากท่าน โดยทำตนให้เป็นประโยชน์ต่อสังคม และขยายแนวคิดนี้เพิ่มไปยังบุคคลต่างๆ มากขึ้น จนทำให้ท่านมีภาระหนักขึ้น แต่ท่านก็มีมิได้ย่อท้อแม้จะอาพาธ

4. มีผู้สนใจศึกษาวิจัยประวัติและแนวคิดของท่านทั้งในประเทศไทยและต่างประเทศ เช่น มหาวิทยาลัยคอร์แนลได้ศึกษาวิจัยประวัติของท่านในฐานะทรัพยากรบุคคลที่มีคุณค่าสูงสุดคนหนึ่ง

4. วัตรปฏิบัติส่วนตัว

ท่านเป็นพระนักปราชญ์ที่ได้รับการยกย่องว่ามีวัตรปฏิบัติที่งดงามยิ่ง มีชีวิตที่สงบ เรียบง่าย ผู้ที่เป็นศิษย์หรือเคยทำงานร่วมกับท่านกล่าวเป็นเสียงเดียวกันว่า ท่านเป็นบุคคลที่บริสุทธิ์ จริ่งใจ จริ่งจัง และละเอียดรอบคอบในการทำงานมาก เป็นบุคคลที่อ่อนน้อมถ่อมตนให้ความสำคัญและความสนใจต่อบุคคลที่เข้าพบโดยไม่เลือกชาติ ศาสนา วรรณะ เป็นพระสงฆ์ที่ให้คุณประโยชน์ต่อวงวิชาการพระพุทธศาสนา และสังคมของมวลมนุษย์อย่างหาที่เปรียบได้ยาก เป็นแบบอย่างที่ดีของพระสงฆ์และมวลมนุษย์ทั่วไป

ส่วนที่ 4

เนื้อหาในการนำเสนอยูเนสโก

เนื้อหาในการนำเสนอยูเนสโกแบ่งเป็น 3 เรื่อง คือ

1. ประวัติของพระธรรมปิฎก
2. คำสอนที่ส่งผลให้เกิดสันติภาพในใจของมนุษย์
 - ด้านเศรษฐศาสตร์
 - ด้านการศึกษา
 - ด้านประชาธิปไตย
 - ด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
 - ด้านความร่วมมือระหว่างประเทศ
3. ผลงานที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาเพื่อสันติภาพ
 - ผลงานทางด้านพระพุทธศาสนา
 - ผลงานทางด้านวิชาการทั่วไป

1. ประวัติของพระธรรมปิฎก

พระธรรมปิฎก (ป.อ.ปยุตฺโต หรือ ประยูรธ อารยางกูร) เกิดเมื่อวันที่ 12 มกราคม พ.ศ. 2481 ที่ตลาดศรีประจันต์ อำเภอสรีประจันต์ จังหวัดสุพรรณบุรี เป็นบุตรของนายสำราญ และ นางซุนสี อารยางกูร ซึ่งประกอบอาชีพค้าขาย จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษา โดยได้รับทุนเรียนดีของกระทรวงศึกษาธิการ บรรพชาเป็นสามเณรเมื่อวันที่ 10 พฤษภาคม พ.ศ. 2494 ขณะมีอายุ 13 ปี ที่วัดบ้านกร่าง อำเภอสรีประจันต์ จังหวัดสุพรรณบุรี สอบได้นักธรรมชั้นตรี โท เอก และเปรียญธรรม 3 ถึง 9 ประโยค ขณะยังเป็นสามเณร จึงได้รับพระราชทานพระบรมราชานุเคราะห์ให้อุปสมบทเป็นพระภิกษุในฐานะนาคนหลวง ในวันที่ 24 กรกฎาคม พ.ศ. 2504 ณ อุโบสถวัดพระศรีรัตนศาสดาราม ซึ่งมีน้อยคนที่จะมีความสามารถจนได้รับโอกาสเช่นนี้

ภายหลังจบการศึกษาได้รับปริญญาพุทธศาสตรบัณฑิต (เกียรตินิยมอันดับ 1) จากมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย และสอบได้วิชาชุดครู พ.ม. ท่านได้รับแต่งตั้งให้เป็นรองเลขาธิการมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ซึ่งท่านได้สร้างความก้าวหน้าให้มหาวิทยาลัยทั้งด้านบริหารและวิชาการอย่างมากโดยเฉพาะการพัฒนาหลักสูตรที่เน้นบทบาทและภาวะทางสังคมที่เพิ่มขึ้นของสงฆ์ รวมทั้งสอดแทรกความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาชุมชนไว้

ในหลักสูตร ซึ่งเป็นที่ยอมรับมาจนปัจจุบัน สำหรับงานบริหารคณะสงฆ์ ท่านได้รับแต่งตั้งให้เป็นเจ้าอาวาสวัดพระพิเรนทร์ในปี พ.ศ. 2515 ปรับปรุงกิจการภายในวัดจนเป็นระเบียบเรียบร้อย แล้วได้ยื่นหนังสือ ลาออกใน พ.ศ. 2519 แต่ก็ยังช่วยเหลืองานของคณะสงฆ์ตลอดมาและ มากขึ้น ทั้งในประเทศและต่างประเทศ ปัจจุบันดำรงตำแหน่งเจ้าอาวาส วัดญาณเวศกวัน ตำบลบางกระพิก อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม

นับจากอุปสมบทจนถึงปัจจุบันมากกว่า 30 ปี ชีวิตของท่าน เต็มไปด้วยการอุทิศให้กับงานเผยแผ่พระพุทธศาสนา ช่วยชี้นำสั่งสอน บุคคลในสังคมให้ปฏิบัติตน เพื่อนำไปสู่ชีวิตที่มีความสุข สงบ โดยการ ใช้ปัญญา ไตร่ตรองเรื่องต่างๆ บนพื้นฐานของเหตุผล ข้อเท็จจริงอัน จะนำไปสู่ความมีสันติภาพในโลกมนุษย์ เป็นการทำงานทั้งภายในและ ต่างประเทศทุกรูปแบบ ตั้งแต่การสอน การบรรยาย การปาฐกถา การ อภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็น การแสดงพระธรรมเทศนา เป็นที่ บริการของหน่วยงานต่างๆ และงานนิพนธ์

งานนิพนธ์ด้านเอกสารวิชาการและตำราต่างๆ นั้น ปัจจุบัน ท่านได้นิพนธ์ไว้มากกว่า 150 เรื่อง ส่วนใหญ่เป็นภาษาไทย และมี ภาษาต่างประเทศบ้าง ซึ่งนับวันจะเพิ่มปริมาณขึ้น ทุกเรื่องล้วนเป็นที่ รู้จักอย่างแพร่หลายว่าเป็นงานที่ดีเยี่ยมตามมาตรฐานของงานวิชาการ มีความถูกต้อง ชัดเจนทั้งด้านภาษา และหลักวิชาการทางศาสนา ตลอดจนความสมบูรณ์ของการอ้างอิง ประการสำคัญที่สุดคือ เนื้อหา สาระให้ประโยชน์แก่การดำรงชีวิตในสังคมของมวลมนุษย ทั้งใน ปัจจุบันและอนาคตอย่างมาก งานนิพนธ์ของท่านต้องเพิ่มจำนวนการ

พิมพ์เสมอ เนื่องจากท่านมีฉันทะในการสร้างงานวิชาการเพื่อประโยชน์ต่อสังคมอย่างแท้จริง ท่านได้มอบลิขสิทธิ์ในการพิมพ์แบบให้เปล่าทุกครั้ง รางวัลที่ได้รับจากงานนิพนธ์ ทั้งหมดก็มอบให้เป็นทุนการศึกษาของพระภิกษุสามเณรตลอดมา

ในด้านการเผยแพร่ต่างประเทศนั้น ท่านได้รับนิมนต์ไปบรรยายที่ต่างประเทศหลายครั้ง เช่น บรรยายเรื่องพุทธศาสนาและวัฒนธรรมไทย ที่ University Museum, University of Pennsylvania ไปสอนพุทธศาสนาครั้งละ 1 ภาคเรียนหลายครั้งที่ Swarthmore College ใน Pennsylvania เป็น Guest Lecturer ที่ Faculty of Arts and Sciences, Harvard University เป็น Visiting Scholar ที่ Center for the Study of World Religions, Harvard University เป็น Research Fellow ที่ Faculty of Divinity, Harvard University, Cambridge, Massachusetts.

นอกจากนี้ท่านยังเป็นพระภิกษุที่ได้รับการอาราธนาระบุเจาะจงให้เป็นผู้แสดงปาฐกถาในการประชุมนานาชาติขององค์กรระดับโลกหลายครั้ง เช่น ปาฐกถาธรรมเรื่อง “Buddhism and Peace” ในการประชุม The International Conference of Higher Education and the Promotion of Peace ในปี พ.ศ. 2529 บรรยายธรรมเรื่อง “Identity of Buddhism” ในการประชุม Buddhist Knowledge Exchange Program in Honour of His Majesty the King of Thailand ในปี พ.ศ. 2530 และปาฐกถาเรื่อง “Influence of Western vs. Asian Thought on Human Cultural Development” ใน

การประชุมปฏิบัติการพัฒนาเด็กและวัยรุ่นแห่งเอเชีย ครั้งที่ 6 และในการประชุมสภาศาสนาโลกปี พ.ศ. 2536 ได้จัดทำสารบรรยายเรื่อง “A Buddhist Solution for the Twenty-first Century” มอบให้ที่ประชุมเนื่องจากท่านอาพาสด้วยโรคสายเสียงอักเสบ Dr.Jim Kenney ประธานในที่ประชุมจึงได้เป็นผู้อ่านแทน

ในปัจจุบัน ชีวิตที่อุทิศต่องานพระศาสนา สังคมของมนุษยชาติของพระธรรมปิฎกมีความสงบเรียบร้อย มีวัตรปฏิบัติที่อ่อนน้อมถ่อมตนให้ความสำคัญและความสนใจต่อบุคคลที่เข้าพบโดยไม่เลือกชาติ ศาสนา ผิวพรรณ และเพศ เป็นพระสงฆ์ที่ทำความประโยชน์ต่อวงวิชาการพระพุทธศาสนา และสังคมของมวลมนุษยชาติอย่างหาที่เปรียบได้ยาก นับเป็นแบบอย่างที่ดีของพระสงฆ์และมวลมนุษย์โลก ได้รับการยกย่องกล่าวถึงในฐานะนักปราชญ์ เป็นผู้มีความวิริยะ และฉันทะ ต่อการสร้างงานวิชาการที่เป็นรากฐานสำคัญต่างๆ เพื่อสื่อสารให้คนยุคใหม่เข้าใจพระพุทธศาสนาอย่างถูกต้อง ให้เยาวชนเล็งเห็นความสำคัญของพระพุทธศาสนา ทั้งในองค์ความรู้ที่สำคัญต่อการพัฒนาจิตใจและปัญญา และในฐานะที่เป็นวิถีชีวิตของสังคมไทย จึงทำให้มีบุคคลสนใจศึกษาวิจัยประวัติและแนวคิดของท่านทั้งในประเทศ และต่างประเทศ เช่น Dr.Grant Olsen จากมหาวิทยาลัยคอร์เนล สหรัฐอเมริกา ได้ศึกษาวิจัยประวัติของท่านในฐานะทรัพยากรบุคคลที่มีคุณค่าสูงสุดคนหนึ่งกล่าวได้ว่า ท่านเป็นตัวแทนด้านสติปัญญาของประชาชาติที่ชาวโลกสามารถอ้างอิงได้ด้วยคามภูมิใจ

แม้ท่านจะทำงานเพื่อประโยชน์สุขของสังคมส่วนรวม โดยไม่

หวังผลตอบแทน สถาบันอุดมศึกษาต่างๆ ซึ่งได้เล็งเห็นถึงความเป็นเลิศทางด้านวิชาการของท่าน ก็ได้ถวายปริญญาคุณวุฒิจิตกิตติมศักดิ์หลายสาขา คือ

1. ทางด้านพุทธศาสตร์ จากมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย พ.ศ. 2525 เนื่องจากท่านเป็นพระสงฆ์ที่ทำคุณประโยชน์ในการเผยแผ่พระพุทธศาสนาอย่างหาที่เปรียบได้ยาก ผลงานนิพนธ์ทั้งภาษาไทย และภาษาอังกฤษ การบรรยายธรรมในมหาวิทยาลัยชั้นนำทั้งในประเทศ ต่างประเทศ ตลอดจนหน่วยงานต่างๆ และการดำเนินงานเกี่ยวกับการจัดองค์กรการบริหารของคณะสงฆ์

2. ทางด้านปรัชญา จากมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ พ.ศ. 2529 เนื่องจากผลงานด้านการบรรยายธรรมทางพระพุทธศาสนา และผลงานนิพนธ์ของท่าน ซึ่งมหาวิทยาลัยได้นำมาเป็นหนังสือให้นักศึกษาได้เรียน

3. ทางด้านการศึกษา จาก

มหาวิทยาลัยศิลปากร พ.ศ. 2530

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ พ.ศ. 2530

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พ.ศ. 2533

มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ พ.ศ. 2537

เนื่องจากความเป็นผู้นำทางปัญญาในการวิเคราะห์ปัญหาสังคมของประเทศ การวิเคราะห์ปัญหาด้านการศึกษาของท่านประกอบด้วย ความรอบรู้อย่างลึกซึ้ง และกว้างขวางทันต่อสภาวะการเปลี่ยนแปลงของสังคมและวิทยาการในปัจจุบัน โดยไม่ละเลยแนวคิดที่มีคุณค่าของพุทธปรัชญา

4. ทางด้านภาษาศาสตร์ จาก

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พ.ศ. 2531

มหาวิทยาลัยมหิดล พ.ศ. 2532

เนื่องจากความสามารถเข้าใจแก่นแท้และธรรมชาติของภาษา ได้ส่งเสริมให้การประกอบการกิจด้านการศาสนาของท่านประสบผลสำเร็จ ในหมู่ชนเป็นวงกว้าง ทั้งภายในและต่างประเทศ นอกจากนี้ ยังมี ความเข้าใจเรื่องภาษาศาสตร์สังคมอย่างลึกซึ้งถึงความแตกต่างของ คนที่ประกอบกันขึ้นมาเป็นชุมชนและสังคม ผลงานของท่านจึงเข้าถึง กลุ่มผู้รับได้อย่างดีทุกประเภท เพราะท่านสามารถเลือกใช้รูปแบบภาษา ได้อย่างเหมาะสม หลักฐานทางรูปธรรม คือ ท่านได้จัดทำพจนานุกรม พุทธศาสตร์ ฉบับประมวลศัพท์ และฉบับประมวลธรรม

นอกจากนี้ ท่านยังได้รับรางวัลอื่นๆ อีก คือ ได้รับพระราชทาน โล่รางวัล “มหิดลวราวุธ” พ.ศ. 2532 และรางวัลกิตติคุณสัมพันธ์ “สังฆเงิน” สาขาเผยแพร่พระพุทธศาสนาประจำปี พ.ศ. 2533 ล่าสุด ยูเนสโกได้ถวายรางวัลการศึกษาเพื่อสันติภาพให้ ในปี พ.ศ. 2537 นับ เป็นคนไทยคนแรกที่ได้รับเกียรติให้รับรางวัลนี้ ซึ่งเป็นการสร้างเกียรติ- ประวัติ และชื่อเสียงให้ประเทศไทยอย่างมาก

2. คำสอนที่ส่งผลให้เกิดสันติภาพในใจของมนุษย์

โดยทางกฎหมายแม้ว่า พระธรรมปิฎกเป็นพระภิกษุชาวไทย แต่โดยทางปฏิบัติคำสอนของท่านไม่ได้เป็นของชนชาติหนึ่งชาติใดโดยเฉพาะ ตลอดชีวิตที่ผ่านมาท่านอุทิศตนเพื่อการทำงาน โดยมีเป้าหมายเพื่อความทุกข์ที่แท้จริงของบุคคล ท่านมีความพยายามอย่างยิ่งที่จะปลูกฝังให้คนมีจิตสำนึก ความคิด การตัดสินใจและแก้ปัญหาต่างๆ ด้วยวิจยารณญาณของตนเอง โดยไม่ลืมเรื่อง วินัย ประโยชน์ส่วนรวม เน้นให้ทุกคนมีส่วนร่วมในการรับผิดชอบปัญหาสังคมและช่วยกันป้องกันไม่ให้เกิดปัญหาขึ้น รวมทั้งแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นแล้ว โดยใช้ปัญญาไตร่ตรอง

การสร้างสันติภาพโดยผ่านสื่อต่างๆ ด้วยวิธีการทางการศึกษา แม้ว่าจะเห็นผลช้าไม่เหมือนกับการสร้างสันติภาพด้วยการยุติสงคราม แต่ผลที่ได้รับจะถาวรมั่นคง เพราะเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นในจิตใจจากการคิดวิเคราะห์ด้วยปัญญาอย่างมีเหตุผล พระธรรมปิฎกได้อุทิศตนเพื่องานดังกล่าวอย่างจริงจัง แนวคิดและงานนิพนธ์ของท่านมีอิทธิพลต่อบุคคลชั้นนำของประเทศในทุกวงการทั้งนักธุรกิจ นักการศึกษา นักการเมือง ผู้พิพากษา ครู นักเรียน นักศึกษาทุกระดับ พระภิกษุและชาวต่างประเทศในหลากหลายอาชีพจากทุกทวีป ท่านมีบทบาทสำคัญในการจัดทำและพัฒนาหลักสูตรรายวิชาและเอกสารตำราเรียนทุกระดับตั้งแต่ ประถมศึกษา มัธยมศึกษา อุดมศึกษา

การนำทฤษฎีหรือแนวคิดในการส่งเสริมสันติภาพ

ตามแนวทางของพระธรรมปิฎก สันติภาพในระดับชาติ หรือระดับนานาชาติจะต้องเริ่มต้นในระดับบุคคลก่อน โดยเริ่มต้นจะต้องรู้ว่า สันติภาพคืออะไร ท่านได้กล่าวว่า สันติภาพคือความสุข กล่าวคือ “บุคคลไม่มีความสุข ย่อมไม่สามารถหาสันติได้เลย และสันติภาพจะเกิดไม่ได้ถ้าไม่มีความสุข” ความสุขมี 2 ประเภท คือ ความสุขที่ขึ้นอยู่กับวัตถุ และความสุขที่ไม่ได้ขึ้นกับวัตถุ แต่เกิดจากการพัฒนาตัวเอง และความเป็นอิสระจากวัตถุทั้งหลาย ท่านได้จำแนกอิสรภาพเป็น 4 ลักษณะ คือ อิสรภาพทางกาย หมายถึงอิสระจากความขาดแคลนพื้นฐานของชีวิต คือ ปัจจัย 4 อิสรภาพทางสังคม หมายถึง อิสระจากความบีบคั้น กดขี่ และกีดกันทางสังคม อิสรภาพทางอารมณ์ หมายถึง อิสระจากความกดดันทางจิต และอารมณ์ เช่น ความโลภ ความเศร้า ความโกรธ ฯลฯ และอิสรภาพทางปัญญา หมายถึง ความเป็นอิสระที่เกิดจากความเข้าใจในสังขธรรมแห่งธรรมชาติ ซึ่งอำนาจแห่งเหตุผลได้รับการปลดปล่อย จากความเห็นแก่ตัวและอคติทั้งหลาย

เพื่อที่จะบรรลุอิสรภาพทั้ง 4 ประการที่กล่าวมา การพัฒนา 4 ลักษณะที่จำเป็นคือ

ประการแรก พัฒนาการทางกาย ซึ่งหมายถึง ไม่เพียงแต่ความแข็งแรงทางร่างกายและการมีสุขภาพที่ดีเท่านั้น แต่รวมถึงการมีกายภาพที่สัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมอย่างถูกต้องและในทางที่เป็นประโยชน์ การได้รับปัจจัย 4 (อาหาร ที่อยู่อาศัย เครื่องนุ่งห่ม ยารักษาโรค) และการใช้ปัจจัย 4 เพื่อให้เกิดคุณค่าที่แท้จริง โดยไม่เกิดผลกระทบถึงตัวเองและผู้อื่น ตัวอย่างเช่น คุณค่าที่แท้จริงของอาหาร คือ การหล่อ

เลี้ยงสำหรับร่างกาย แต่คุณค่าเทียม ได้แก่ การดิตรสชาติที่อร่อยซึ่ง
 ทำให้สร้างความเสียหาย ให้คนอื่นหรือสิ่งแวดล้อมได้ ทั้งนี้ รวมถึงการ
 ใช้เทคโนโลยีในทางที่ไม่เกิดความเสียหายด้วย

ประการที่สอง คือ พัฒนาการทางสังคมหรือการพัฒนาศีลธรรม
 การปลุกความตระหนักในสิทธิของผู้อื่นและสังคม อาจแปลความหมาย
 ในทางลบได้ว่า หมายถึงการละเว้นจากพฤติกรรมที่จะเป็นการทำร้าย
 บุคคลอื่นหรือชุมชน ขณะที่ในทางบวกหมายถึง ความตั้งใจจริง หรือ
 การกระตุ้นให้มีส่วนร่วมในการสร้างสรรค์สังคมและการมีสัมมาชีพ

ประการที่สาม คือ การพัฒนาจิตใจ หมายถึง การพัฒนาคุณภาพ
 สมรรถภาพ และสุขภาพของจิตใจ การพัฒนาคุณภาพจิต หมายถึง
 การสร้างความดี เช่น เจตนาธรรมที่ดี ความเอื้ออาทร ความซื่อสัตย์สุจริต
 ความเคารพ และความถ่อมตน เป็นต้น การพัฒนาสมรรถภาพจิต หมายถึง
 การพัฒนาสติ ความสำนึก ความเพียร ความอดทน ความจริงใจ เป็นต้น
 การพัฒนาสุขภาพจิต หมายถึง ความสงบ ความใสสะอาดแห่งจิตใจ
 ซึ่งสามารถที่จะเอาชนะความซึมเศร้า และความทุกข์ได้

ประการที่สี่ คือ การพัฒนาทางปัญญา ซึ่งมีอยู่หลายระดับด้วย
 กัน อาจจะหมายถึง ความรู้ทางวิชาการ (หมายถึงความเข้าใจในวิชา
 หรือศาสตร์ต่างๆ อย่างแท้จริง มิใช่เพียงแต่การสอบผ่าน) ในขั้นต่อมา
 ก็คือ การพัฒนาทางปัญญาที่ความรู้ต่างๆ นั้นเกิดขึ้นโดยปราศจากอคติ
 ใดๆ และสามารถเชื่อมโยงกับแขนงวิชาการต่างๆ ความรู้ที่ปราศจากอคติ
 ต้องการสภาพทางจิตใจที่มีสติในขณะที่ความรู้ทางตา หู จมูก ลิ้น กาย
 และใจ เกิดขึ้นซึ่งต้องอาศัยการฝึกฝนพอสมควรอีกชั้นหนึ่งคือ ความ

รับรู้ที่บริสุทธิ์และไม่มีอคติต่อข้อมูลที่ได้รับ และระดับสูงสุดแห่งความรู้ ก็คือ ความเข้าใจแห่งธรรมชาติของโลกที่เป็นจริง โดยเห็นธรรมชาติว่าเป็นเพียงเหตุและปัจจัย ซึ่งอาศัยซึ่งกันและกันรวมทั้งรู้วิธีพิจารณาเหตุปัจจัย และปฏิบัติต่อโลกอย่างถูกต้อง

การพัฒนาใน 4 ระดับดังกล่าว ต้องอาศัยการศึกษา ซึ่งพระธรรมปิฎกจะเน้นความเข้าใจสันติภาพให้ถูกต้อง การวิเคราะห์และรู้เข้าใจเหตุปัจจัยที่เป็นอุปสรรคต่อสันติภาพ การสอนของท่านจะอยู่ในรูปแบบของการบรรยายและการแสดงธรรมเทศนาในองค์กรต่างๆ ในประเทศ เช่น มหาวิทยาลัย และสถาบันของรัฐ รวมทั้งหน่วยงานภาคเอกชน และตามงานต่างๆ ที่มีผู้นิมนต์ หรืออาราธนาไป ตลอดจนต่างประเทศ ในรูปของหนังสือ ลักษณะพิเศษของท่านก็คือ การประยุกต์พระธรรมคำสั่งสอนของพระสัมมาสัมพุทธเจ้ามาใช้ในการแก้ปัญหาในปัจจุบัน โดยการมองปัญหาตามหลักพุทธศาสนา ซึ่งสอนให้แก้ปัญหาด้วยการวิเคราะห์สาเหตุที่แท้จริง และการเห็นความสัมพันธ์ซึ่งกันและกันของสิ่งทั้งปวง ท่านได้นำคำสั่งสอนของพระพุทธศาสนามาวิเคราะห์ทางเศรษฐศาสตร์ เทคโนโลยี วิทยาศาสตร์ และการเมือง และท่านยังสามารถนำหลักทางวิทยาศาสตร์ไปใช้กับเนื้อหาที่ไม่เห็นได้ชัดในเชิงวิทยาศาสตร์ เช่น จริยธรรม และศาสนา ตัวอย่างความคิดของท่านมีดังนี้

เศรษฐศาสตร์

ในหนังสือ “เศรษฐศาสตร์แนวพุทธ” มีข้อความบางตอนที่

ท่านนิพนธ์ไว้ดังนี้

“... เศรษฐศาสตร์เป็นวิทยาศาสตร์ เศรษฐศาสตร์เป็น objective คือมองอะไร ๆ ตามสภาพวิสัย ไม่เอาคุณค่าความรู้สึกทางจิตใจเข้าไปปะปน นักเศรษฐศาสตร์บางทีก็จะยกตัวอย่างต่าง ๆ มาให้ดู เช่นบอกว่า เหล้า หรือสุรา 1 ขวด กับก๋วยเตี๋ยว 1 หม้อ อาจจะมีคุณค่าหรือมูลค่าทาง เศรษฐศาสตร์เท่ากัน การเสียเงินไปเข้าในทีคลับครั้งหนึ่ง อาจมีค่าทาง เศรษฐกิจสูงกว่าการเข้าฟังปาฐกถาครั้งหนึ่งในเวลาเท่ากัน อันนี้เป็น ความจริงในทางเศรษฐศาสตร์...”

“... ถ้าพิจารณาให้ดีจะเห็นว่า ความเป็นวิทยาศาสตร์และ ความเป็น objective ของเศรษฐศาสตร์นั้น ออกจะผิวเผิน และคับ แคบมาก คือมองความจริงช่วงเดียวสั้น ๆ แบบตัดตอนขาดลอยเท่าที่ตัว ต้องการ ไม่มองกระบวนการแห่งเหตุปัจจัยที่เป็นจริงให้ทั่วถึงตลอด สาย ซึ่งเป็นลักษณะของเศรษฐศาสตร์ในยุคอุตสาหกรรม ทำให้ เศรษฐศาสตร์ไม้อาจจะเป็นวิทยาศาสตร์ได้จริง และไม่เป็น objective เพียงพอ...”

“... ถ้ามองในแง่ของพุทธศาสนา เศรษฐศาสตร์แนวพุทธไม่ แยกโดดเดี่ยวจากความรู้และความชัดเจนด้านอื่น ๆ ในการแก้ปัญหา ของมนุษย์ เพราะฉะนั้น เศรษฐศาสตร์ไม่เป็นศาสตร์ที่เสร็จสิ้นในตัวลำพัง แต่อิงอาศัยกันกับวิทยาการด้านอื่น ๆ ในระบบความสัมพันธ์ของชีวิต และสังคม ...”

“... เศรษฐศาสตร์ยุคต่อไปอาจจะขยายการมองให้ทั่วถึงตลอด กระบวนการของเหตุปัจจัย โดยสอดคล้องกับความจริงมากยิ่งขึ้น... ดัง

ในตัวอย่างที่ยกขึ้นมาพูดเรื่องเหล้า 1 ขวด กับถ้วยเดียว 1 หม้อ เรา มองได้ว่า มูลค่าในทางตลาดซื้อขายนั้นเท่ากันจริง แต่มูลค่าแม่ในทาง เศรษฐกิจนั่นเอง ความจริงก็ไม่เท่ากัน...”

“เมื่อมองในแง่ของพระพุทธศาสนาอย่างนี้ หลักการทาง เศรษฐศาสตร์ก็เลยมาสัมพันธ์กับเรื่องระบบการดำรงอยู่ของมนุษย์ที่ว่ามี องค์ประกอบ 3 อย่างสัมพันธ์อิงอาศัยกันอยู่ องค์ประกอบ 3 อย่าง นี้คือ มนุษย์ ธรรมชาติ และสังคม”

การศึกษา

ในหนังสือ “การศึกษา : เครื่องมือพัฒนาที่ยังต้องพัฒนา” พระธรรมปิฎกได้นิพนธ์บางตอนว่า

“... การศึกษาจะต้องสร้างคนให้มีความสุข เพราะว่าความสุข เป็นแกนของจริยธรรม ในทางพุทธศาสนานั้น คนจะมีจริยธรรมได้ ต้องมีความสุขเป็นหลักด้วย ถ้าคนไม่มีความสุขแล้ว จะมีจริยธรรมได้ ยาก คนที่มีความสุข ย่อมมีความโน้มเอียงที่จะแผ่ความสุขไปให้แก่คนอื่น ไม่ว่าจะโดยรู้ตัวก็ตามไม่รู้ตัวก็ตาม และในทางกลับกัน คนที่มีความทุกข์ ก็มีแนวโน้มเอียงที่จะระบายทุกข์ออกไปแก่ผู้อื่นเป็นธรรมดา เพราะฉะนั้น เมื่อคนมีทุกข์ และหาทางระบายทุกข์ของตนออกไป ก็ ย่อมเกิดโทษแก่ผู้อื่น เกิดโทษแก่สังคม ตัวอย่างที่เห็นได้ง่ายๆ เช่น คนหนึ่งในบ้าน ใจคอไม่สบาย หน้าตาบึ้งตึงพอมืออะไรกระทบนิดหน่อย ก็อาจจะเกิดเรื่องใหญ่โตขึ้นในบ้าน เป็นปัญหาหมดทั้งบ้าน พอไปที่ทำงาน ก็อาจจะเกิดความขัดแย้งกับคนอื่นในที่ทำงาน เขาจะทำงานไม่

เรียบร้อย ไม่เป็นผลดี อาจจะหุนหันวินิจฉัยหรือตัดสินใจผิดพลาด เกิดปัญหาแก่กิจการงาน และนำความเดือดร้อนมาให้แก่คนจำนวนมาก หรือแก่สังคมก็ได้ ฉะนั้น เราจะต้องทำให้คนมีความสุข การศึกษาจะต้องถือเป็นหน้าที่ที่จะทำให้คนมีความสุข ปัจจุบันนี้มีปัญหาว่า เราได้ถือหน้าที่นี้เป็นสิ่งสำคัญหรือไม่ การศึกษาปัจจุบันทำให้คนมีความสุข หรือทำให้เป็นคนหิวโหยกระหาย ความสุข ถ้าดำเนินการศึกษาผิดพลาด ก็จะทำให้คนไม่มีความสุข แต่การศึกษาจะกลายเป็นเครื่องมือดูดซับความสุขออกจากคน ทำให้เขาหมดความสุขและทำให้เขากลายเป็นคนที่หิวโหยกระหายความสุข จะกลายเป็นการให้การศึกษาเพื่อเตรียมตัวเขา เพื่อว่าเบื้องหน้าเมื่อจบการศึกษาแล้ว เขาจะได้ออกไปดิ้นรนทะยานแข่งกันหาความสุข กอบโกยความสุขให้แก่ตัวให้มากที่สุด เรื่องนี้จะต้องระวังตรวจสอบกันดูว่าเป็นอย่างนี้หรือเปล่า ...”

ประชาธิปไตย

ในหนังสือ “การสร้างสรรค์ประชาธิปไตย” มีข้อความบางตอนที่ท่านนิพนธ์ไว้ ดังนี้

“ประชาธิปไตยที่เราพูดถึงกันนั้น โดยมากจะนึกถึงในเรื่องของรูปแบบ รูปแบบที่เป็นรูปธรรมหรือเป็นระบบ เช่นนึกกันว่า จะต้อง มีรัฐสภา จะต้อง มีคณะรัฐมนตรี จะต้อง มีศาลอะไรต่างๆ ที่เราเรียกว่า อำนาจอธิปไตย ญัตติ บริหาร และตุลาการ นึกว่าต้องมีจำนวนผู้แทนราษฎร เท่านี้เท่านี้ ฯลฯ เรื่องรูปธรรมหรือรูปแบบนี้คิดกันมาก แต่สิ่งหนึ่ง ที่

สำคัญมาก ซึ่งไม่ควรจะมองข้ามก็คือสิ่งที่เรียกว่า สารธรรม”

“เนื้อหาสาระ หรือสารธรรมของประชาธิปไตย ซึ่งเป็นตัวนามธรรมนี้ เป็นตัวเนื้อ เป็นตัวแก่น ถ้าไม่มีเนื้อหา ไม่มีแก่นสารอยู่แล้ว รูปแบบก็จะเป็นความหมาย...”

“ในการที่ประชาชนจะปกครองกันเองนี้ ข้อสำคัญอย่างหนึ่งก็คือ แต่ละคนควรจะเป็นคนที่ปกครองตัวเองได้ ถ้าปกครองตัวเองไม่ได้ ก็มาปกครองกันเองไม่ได้ เพราะฉะนั้นถ้าจะพูดให้ได้ความชัดเจนก็ต้องให้ความหมายว่า การปกครองแบบประชาธิปไตย คือ การปกครองของประชาชนที่แต่ละคนปกครองตัวเองได้ เมื่อแต่ละคนปกครองตัวเองได้ดีแล้ว ก็มาช่วยกันปกครองร่วมกัน ก็เป็นการปกครองของประชาชนที่ประชาชนปกครองกันเอง อันนี้เป็นสิ่งสำคัญ คือ เราจะต้อง พัฒนาคนให้สามารถปกครองตนเองได้ ถ้าเขาไม่สามารถปกครองตนเองได้แล้ว การที่จะมาร่วมกันปกครองประเทศชาติที่รวมกันอยู่ก็เป็นไปด้วยดีไม่ได้”

วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

ในหนังสือ “พุทธศาสนา ในฐานะเป็นรากฐานของวิทยาศาสตร์” มีข้อความบางตอนที่ท่านนิพนธ์ไว้ ดังนี้

“ ... ว่าโดยพื้นฐานเดิมนั้น เทคโนโลยีต้องการเอาความรู้จากวิทยาศาสตร์บริสุทธิ์ไปทำประโยชน์ แต่ตอนนี้มันกลายเป็นว่าเทคโนโลยีนี้มี 2 อย่าง คือ เทคโนโลยีที่เอาไปทำประโยชน์อย่างหนึ่งและเทคโนโลยีที่เอาไปหาประโยชน์อย่างหนึ่ง สิ่งที่เราต้องการ คือ เทคโนโลยีชนิดไปทำประโยชน์ แต่ตอนนี้มันเกิดปัญหาขึ้นมา เพราะกลายเป็นว่าเอาเทคโนโลยี ไปหาประโยชน์ ...”

“ ... เมื่อขาดจริยธรรมเสียแล้ว ความเจริญก้าวหน้าของวิทยาศาสตร์ผ่านทางเทคโนโลยี แม้แต่ที่เป็นประโยชน์อย่างยิ่ง ก็กลายเป็นการเพิ่มช่องทางแห่งภัยอันตรายที่จะเข้ามาถึงตัวมนุษย์ให้มากขึ้น จนเกิดภาวะที่เหมือนกับว่า วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยียิ่งเจริญ ภัยอันตรายของมนุษย์ก็ยิ่งเพิ่มมากขึ้นและร้ายแรงยิ่งขึ้น หรืออาจถึงกับเกิดเป็นความหมายใหม่ขึ้นมาว่า ความเจริญก้าวหน้าของวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี คือ การเพิ่มภัยอันตรายแก่โลกมนุษย์”

“ ... จึงจะต้องมีการเปลี่ยนแปลงอย่างจริงจังในเรื่องนี้ โดยหันมาเน้นการผลิต การพัฒนา และการบริโภคเทคโนโลยี ที่มุ่งเพื่อเสริมปัญญาและพัฒนามนุษย์ โดยให้เป็นเครื่องมือเผยแพร่ข่าวสาร ความรู้ที่เป็นประโยชน์ ช่วยให้นักมนุษย์ใช้เวลาไปในทางสร้างสรรค์ และให้มีการใช้เทคโนโลยีด้วยปัญญาที่รู้เท่าทันต่อเหตุผลพร้อมทั้งคุณและโทษของมัน เพื่อให้เทคโนโลยีเป็นอุปกรณ์ที่ช่วยส่งเสริมคุณค่าของความเป็นมนุษย์ และอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม และให้ตัวเทคโนโลยีนั้นเองก็เป็นสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการพัฒนาจิตปัญญาด้วย ข้อนี้เรียกสั้นๆ ว่า เทคโนโลยีที่เสริมปัญญาและพัฒนามนุษย์ ตรงข้ามกับเทคโนโลยีเพื่อเสริมโมหะ”

“ถ้าการผลิต การพัฒนา และการใช้เทคโนโลยีเป็นไปในแนวทางที่กล่าวมานี้ และถ้าวิทยาศาสตร์ช่วยเปิดทางรองรับ และช่วยหนุนให้เทคโนโลยีดำเนินไปในแนวทางนี้ การพัฒนาแบบที่เรากำลังพูดถึงในปัจจุบัน ซึ่งมีชื่อว่า sustainable development คือการพัฒนาแบบที่จะพากันไปรอด ... ก็จะสามารถขึ้นมาอย่างแน่นอน”

จริยศาสตร์และศาสนา

การศึกษาด้านจริยศาสตร์และศาสนา และการใช้หลักทางศาสนา เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตด้านต่าง ๆ เป็นผลงานที่เด่นมากของพระธรรมปิฎก

ผลงานของท่านมีอิทธิพลระดับนานาชาติประเทศ จะเห็นได้จาก หนังสือที่ท่านนิพนธ์ได้รับการแปลเป็นภาษาอังกฤษและจัดพิมพ์หลายครั้ง ในปัจจุบันมีจำนวน 14 รายการ และมีอีกจำนวนมากที่กำลังได้รับการ แปล มหาวิทยาลัยสหประชาชาติ สำนักงานใหญ่ ณ ประเทศญี่ปุ่น ก็ได้กราบนิมนต์ให้ท่านนิพนธ์งานเรื่อง Buddhist Education นอก จากนี้ท่านยังได้รับนิมนต์ให้ไปเยี่ยมสถาบันการศึกษาชั้นสูงทางพระพุทธ ศาสนาในประเทศลาว ศรีลังกา มาเลเซีย สิงคโปร์ฮ่องกง ไต้หวัน เกาหลี และญี่ปุ่น ได้ไปบรรยายและสอนเกี่ยวกับเรื่องพุทธศาสนา จริยธรรม วัฒนธรรมให้มหาวิทยาลัยชั้นนำของประเทศสหรัฐอเมริกาและอังกฤษเช่น มหาวิทยาลัย Pennsylvania, Swarthmore College และ Harvard University

งานสำคัญที่สุดคือ งานนิพนธ์ ซึ่งท่านอุทิศเวลาให้กับงานนี้มาก และเชื่อว่าจะเป็นการขยายไปสู่กลุ่มเป้าหมายได้มากและยาวนาน หนังสือ ที่สำคัญที่สุด คือ หนังสือ “พุทธธรรม” ได้รับคำยกย่องว่าเป็น “เพชร น้ำหนึ่ง” เป็นรากฐานของความเจริญก้าวหน้าในการศึกษาค้นคว้าทาง พุทธธรรม และเป็นหนังสือพุทธศาสนาที่ดีที่สุดเล่มหนึ่งที่เคยมีใน ประเทศไทย เนื้อหาสาระได้นำหลักของพระพุทธศาสนา คือ อริยสัจ 4 มาขยายความให้ผู้อ่านเห็นหลักความจริงตามธรรมชาติ เพื่อวิเคราะห์

หาแนวทางดำรงชีวิตที่จะช่วยเหลือตนเองและสังคมให้มีสันติสุขแบ่งเป็น 5 ตอน คือ ตอนที่แสดงว่า “ชีวิตคืออะไร” “ชีวิตเป็นอย่างไร” “ชีวิตเป็นไปอย่างไร” “ชีวิตควรให้เป็นไปอย่างไร” “ชีวิตควรให้เป็นอยู่อย่างไร” และมี “บทสรุป” เป็นบทสุดท้าย มีความยาว 1,100 หน้า มีบางส่วนกำลังแปลเป็นภาษาอังกฤษ บางส่วนได้แปลและพิมพ์เผยแพร่แล้ว

หนังสืออีกเล่มหนึ่ง คือ “ธรรมนูญชีวิต” ได้ประมวลหลักธรรมทั่วไปในการดำเนินชีวิตให้เจริญก้าวหน้าประสบความสำเร็จ บรรลุประโยชน์สุขโดยวิถีทางที่ชอบธรรม เกื้อกูลทั้งแก่ชีวิตของตนเองและสังคมมนุษย์

นอกจากนี้ ท่านยังเป็นที่ปรึกษาของวัดวชิรธรรมปทีป ในนครนิวยอร์ก และวัดธรรมารามในชิคาโก สหรัฐอเมริกา สำหรับในประเทศไทยนั้น ท่านเป็นประธานที่ปรึกษา ประธานกรรมการ และกรรมการในโครงการต่างๆจำนวนมาก แม้จะมีปัญหาด้านสุขภาพ เช่น เป็นประธานกรรมการปาลิโสดกะ ฝ่ายพระสุตตันตปิฎกในการสังคายนาพระธรรมวินัย ตรวจชำระพระไตรปิฎก เป็นประธานคณะทำงานยกร่างนโยบายและแผนการจัดการศึกษาวิชาการพระพุทธศาสนา เป็นที่ปรึกษาคณะกรรมการเฉพาะกิจยกร่างจัดทำแผนพัฒนาจิตใจ เพื่อความมั่นคงของชาติ

ผลงานที่สำคัญอีกประการหนึ่งของพระธรรมปิฎกคือ ท่านเป็นที่ปรึกษาของมหาวิทยาลัยมหิดลในการสร้างพระไตรปิฎก ฉบับคอมพิวเตอร์สำเร็จสมบูรณ์ฉบับแรกของโลก ซึ่งมีผลให้การศึกษาค้นคว้า

เกี่ยวกับหลักธรรม คำสอน ของพระพุทธศาสนามีความสะดวก รวดเร็ว และถูกต้องแม่นยำ

ความร่วมมือระหว่างประเทศ

ในสารบรรยาย “พุทธวิธีแก้ปัญหาเพื่อศตวรรษที่ 21” ในการประชุมสภาศาสนาโลก ปี พ.ศ. 2536 พระธรรมปิฎกได้กล่าวว่า

“ในยุคใหม่ที่ทุกอย่างเป็นเรื่องของโลกหรือเป็นเรื่องระดับโลก มนุษย์จะอยู่ในชุมชนโลกอันเดียวกัน แนวความคิดหรือทฤษฎีเก่าๆ แบบแบ่งแยกแข่งขันแย่งชิงต่อสู้กันนั้น ใช้ไม่ได้ ไม่เหมาะแล้ว ไม่พอที่จะทำให้โลกมีสันติสุข มันเป็นเรื่องของอารยธรรมที่มีจริยธรรมแนวลบ ซึ่งได้แค่เป็นเครื่องพุงโลกไว้ก่อน เพียงในขั้นของการประนีประนอมเหมือนการสงบศึกชั่วคราว จึงไม่เพียงพอที่จะช่วยให้โลกมีสันติและประชาชนมีความสุขแต่จะต้องมีจริยธรรมแนวบวกมาช่วยเติม และจะต้องปรับตัวเข้าสู่แนวความคิดใหม่”

“ในการอยู่ร่วมกันระหว่างศาสนานั้น ทางด้านความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์ มนุษย์จะต้องมีเมตตา และปฏิบัติต่อกันด้วยความเห็นใจ ค่อยพูดค่อยจากัน ซึ่งจะทำให้คนต่างศาสนาอยู่กันได้ด้วยความเห็นใจไมตรี...”

ท่านจบสารบรรยายด้วยความประทับใจว่า

“ ... ผู้คนทั้งโลกกลายเป็นชุมชนอันหนึ่งอันเดียว ในสังคมเช่นนี้ มนุษย์จะต้องอยู่ร่วมกันด้วยดีให้ได้ ถึงเวลาที่จะต้องข้ามพ้นลัทธิแห่งการประนีประนอม เข้าสู่จริยธรรมแห่งความประสานกลมกลืน

ทั้งหมดนี้ก็จะสำเร็จได้ก็ด้วยการที่มนุษย์เข้าถึงอิสรภาพแท้จริง ที่ตนเองเป็นอยู่อย่างมีความสุขได้โดยขึ้นต่อสภาพแวดล้อมน้อยลง และ หันไปเกื้อกูลให้มากขึ้น แล้วมนุษย์เองก็จะประสบความสำเร็จจากอิสรภาพ ที่แท้จริงด้วย”

หลักการสำคัญที่จะทำให้เกิดสันติภาพของพระธรรมปิฎก คือ การวิเคราะห์อย่างแจ่มแจ้งลึกซึ้ง และการนำหลักธรรมของพระพุทธศาสนามาใช้กับหลักของศาสตร์สมัยใหม่ ท่านได้รับการอาราธนาให้ แสดงแนวคิดทางศาสนา และวิกฤตการณ์ทางสังคมในประเทศบ่อยครั้ง เช่น ปาฐกถาเรื่อง “การสร้างสรรค์ประชาธิปไตย” ซึ่งได้แสดงให้เห็นคนไทยในประเทศสหรัฐอเมริกา เมื่อคราววิกฤตการณ์พฤษภาทมิฬ เมื่อปี พ.ศ. 2535 คำพูดของท่านมักจะเป็นสิ่งบรรเทาผลกระทบหรือ เหตุการณ์รุนแรงต่างๆ ให้คลี่คลายลง

ผลงานเพื่อสันติภาพของพระธรรมปิฎกประกอบด้วยการชี้ให้เห็นถึงความสำคัญอย่างมีสติรอบคอบ มีความตระหนักถึงสันติภาพและ คุณภาพที่แท้จริงของชีวิต ซึ่งปรากฏในการบรรยายธรรมทุกเรื่อง ทั้ง ทางเศรษฐศาสตร์ วิทยาศาสตร์ การเมือง แพทย์ หรือแม้แต่การศาสนา กิจกรรมภายใต้หัวข้อการศึกษาเพื่อสันติภาพของท่านจะอยู่ในรูปของ ความคิด ซึ่งเน้นถึงความเข้าใจทางปัญญา มีปรากฏในหนังสือต่างๆ จำนวนมาก (ดูข้อ 3 หน้าต่อไป) การปาฐกถาในที่ประชุมนานาชาติ ของท่าน จะเน้นให้เห็นความสำคัญแห่งปัญญา และการพิจารณาอย่าง มีเหตุผลต่อปัญหาที่เกิดขึ้นในชุมชนโลกนี้ ตลอดจนชี้ให้เห็นถึงความ จำเป็นที่จะต้องแสดงจุดมุ่งหมายของชีวิต ซึ่งก็คือ สันติภาพและความ ดีของบุคคลและสังคมนั่นเอง

3. ผลงานที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาเพื่อสันติภาพ

ผลงานทางด้านพระพุทธศาสนา

ลำดับ	ชื่อเรื่อง	บรรยาย	เทป/วีดีโอ	หนังสือ	
				ไทย	อังกฤษ
1.	กรรมตามนัยแห่งพุทธธรรม ฉบับภาษาอังกฤษ คือ "Good Evil and Beyond"			✓	✓
2.	ไตรลักษณ์			✓	
3.	ธรรมบุญชีวิต			✓	
4.	ธรรมมะฉบับเรียนลัด			✓	
5.	บทบาทพระบรมครู			✓	
6.	ปฏิบัติธรรมให้ถูกทาง	✓	✓	✓	
7.	ประโยชน์สูงสุดของชีวิตนี้			✓	
8.	พจนานุกรมพุทธศาสตร์ : ฉบับประมวลธรรม			✓	
9.	พจนานุกรมพุทธศาสตร์ : ฉบับประมวลศัพท์			✓	
10.	พัฒนาคน	✓	✓	✓	
11.	พัฒนาปัญญา		✓	✓	
12.	พุทธธรรม : กฎธรรมชาติและคุณค่าสำหรับชีวิต กำลังแปลเป็นภาษาอังกฤษ			✓	
13.	พุทธธรรม (ฉบับปรับปรุงและขยายความ) กำลังแปลเป็นภาษาอังกฤษ			✓	
14.	พุทธบริษัทกับพระธรรมวินัย			✓	
15.	โพชนงค์ : พุทธวิธีเสริมสุขภาพ		✓	✓	
16.	ลักษณะแห่งพระพุทธศาสนา	✓	✓	✓	
17.	สมาธิ : ฐานสู่สุขภาพจิตและปัญญาหยั่งรู้			✓	
18.	สัมมาทิฐิ			✓	

ผลงานทางด้านพระพุทธศาสนา

ลำดับ	ชื่อเรื่อง	บรรยาย	เทป/วิดีโอ	หนังสือ	
				ไทย	อังกฤษ
19.	สัมมาสติในพุทธธรรม ฉบับภาษาอังกฤษ คือ "Sammāsati"			✓	✓
20.	สัมมาอาชีวะ			✓	
21.	สาระสำคัญของพุทธธรรม : อริยสัจ 4			✓	
22.	อมฤตพจนานา			✓	
23.	อัคคา - อนัตตา ในพระพุทธศาสนา			✓	
24.	Buddhism, A Layman's Guide to Life				✓
25.	Great Buddhists				✓
26.	Introduction to Buddhism Book 1 and 2				✓
27.	Jataka Tales Book 1, 2				✓
28.	Mahachula English Course for Young Buddhists Book 1, 2, 3				✓

ผลงานทางด้านวิชาการทั่ว ๆ ไป

ลำดับ	ชื่อเรื่อง	บรรยาย	เทป/วีดีโอ	หนังสือ	
				ไทย	อังกฤษ
1.	กรณีสันติอโศก			✓	
2.	กรรมและนรกสวรรค์สำหรับคนรุ่นใหม่	✓	✓	✓	
3.	การเกิดเป็นทุกข์ เกิดดีเป็นสุข		✓	✓	
4.	การพัฒนาจริยธรรม	✓	✓	✓	
5.	การศึกษา : เครื่องมือพัฒนาที่ยังต้องพัฒนา	✓	✓	✓	
6.	การศึกษาของคณะสงฆ์ : ปัญหาที่รอทางออก	✓	✓	✓	
7.	การศึกษาที่สากลบนฐานแห่งภูมิปัญญาไทย	✓	✓	✓	
8.	การศึกษาแพทยศาสตร์ในสังคมไทย	✓	✓	✓	
9.	ความคิด : แหล่งสำคัญของการศึกษา			✓	
10.	ความสำคัญของพระพุทธศาสนาในฐานะ ศาสนาประจำชาติ			✓	
11.	คำนิยามแบบพุทธ	✓	✓	✓	
12.	คู่สร้าง คู่สม	✓	✓	✓	
13.	เครื่องวัดความเจริญของชาวพุทธ	✓	✓	✓	
14.	จริยธรรมสำหรับคนรุ่นใหม่	✓	✓	✓	
15.	จิตวิทยากับจิตภาวนา	✓	✓	✓	
16.	ชวนคิด - พินิจธรรม	✓	✓	✓	
17.	ชาวพุทธกับชะตากรรมของสังคม	✓	✓	✓	
18.	ชาวพุทธต้องเป็นผู้ตื่น	✓	✓	✓	
19.	ชีวิตกับการทำงาน	✓	✓	✓	
20.	ชีวิตนี้เพื่องาน งานนี้เพื่อธรรม	✓	✓	✓	
21.	คามทางพุทธกิจ	✓	✓	✓	
22.	ไตรภูมิพระร่วง อิทธิพลต่อสังคมไทย	✓	✓	✓	

ผลงานทางด้านวิชาการทั่ว ๆ ไป

ลำดับ	ชื่อเรื่อง	บรรยาย	เทป/วีดีโอ	หนังสือ	
				ไทย	อังกฤษ
23.	ทางสายกลาง : ความเข้าใจเบื้องต้นเกี่ยวกับมัชฌิมาปฏิปทา	✓	✓	✓	
24.	ทางสายกลางของการศึกษาไทย	✓	✓	✓	
25.	ทางสายอริยาบทของการศึกษา	✓	✓	✓	
26.	ทางออกของสังคมไทย	✓	✓	✓	
27.	ทำไมคนไทยจึงเรียนพระพุทธศาสนา	✓	✓	✓	
28.	ทำอย่างไรจะหายโกรธ	✓	✓	✓	
29.	ทิศทางการศึกษาของคณะสงฆ์	✓	✓	✓	
30.	เทคนิคการสอนของพระพุทธเจ้า	✓	✓	✓	
31.	เทคโนโลยีกับศาสนา	✓	✓	✓	
32.	ธรรมกับการพัฒนาชีวิต	✓	✓	✓	
33.	ธรรมกับการศึกษาไทย	✓	✓	✓	
34.	ธรรมเพื่อชีวิตและการพัฒนาวัฒนธรรม	✓	✓	✓	
35.	ประเพณี พิธีพจน์			✓	
36.	ประโยชน์ของพระไตรปิฎกฉบับคอมพิวเตอร์			✓	✓
37.	ปรัชญาการศึกษาไทย			✓	
38.	ฝรั่งเจริญเพราะเดินบนให้พ้นจากการบีบคั้นของศาสนาคริสต์			✓	
39.	พระกับป่า มีปัญหาอะไร	✓	✓	✓	
40.	พระพุทธศาสนากับการศึกษาในอดีต			✓	
41.	พระพุทธศาสนาในญี่ปุ่น			✓	
42.	พระสงฆ์ในสังคมปัจจุบัน	✓	✓	✓	
43.	พุทธธรรมกับชีวิตในสังคมเทคโนโลยี	✓	✓	✓	
44.	พุทธศาสนกับการแนะแนว	✓	✓	✓	

ผลงานทางด้านวิชาการทั่ว ๆ ไป

ลำดับ	ชื่อเรื่อง	บรรยาย	เทป/วีดีโอ	หนังสือ	
				ไทย	อังกฤษ
45.	พุทธศาสนากับสังคมไทย	✓	✓	✓	
46.	พุทธศาสนาในเอเชีย			✓	
47.	เพื่อความเข้าใจปัญหาพระโพธิ์รัชนี			✓	
48.	เพื่ออนาคตของการศึกษาไทย	✓	✓	✓	
49.	ภารกิจของชาวพุทธรุ่นใหม่ในสถานการณ์ปัจจุบัน	✓	✓	✓	
50.	มรณกถา	✓	✓	✓	
51.	มหาวิทยาลัยกับงานวิจัยทางพระพุทธศาสนา	✓	✓	✓	
52.	มองอเมริกา มาแก้ปัญหาไทย ฉบับภาษาอังกฤษคือ "Looking To America to Solve Thailand's Problems."	✓	✓	✓	✓
53.	ยิ่งก้าวถึงสุข ยิ่งใกล้ถึงธรรม	✓	✓	✓	
54.	รากฐานพุทธจริยศาสตร์ทางสังคม เพื่อสังคมไทยร่วมสมัย	✓	✓	✓	
55.	รุ่งอรุณของการศึกษา	✓	✓	✓	
56.	ลักษณะสังคมพุทธ	✓	✓	✓	
57.	ลูอิสภาพด้วยอนิจจัง	✓	✓	✓	
58.	วัฒนธรรมกับการพัฒนา	✓	✓	✓	
59.	ศาสนากับเยาวชน	✓	✓	✓	
60.	ศิลปศาสตร์แนวพุทธ	✓	✓	✓	
61.	เศรษฐศาสตร์แนวพุทธ	✓	✓	✓	
62.	สถาบันสงฆ์กับสังคมไทย	✓	✓	✓	
63.	สถาบันสงฆ์กับสังคมปัจจุบัน	✓	✓	✓	
64.	สนทนารวมกับนักคิดชาวพุทธที่สวนโมกข์	✓	✓	✓	
65.	สังจธรรมกับจริยธรรม	✓	✓	✓	

ผลงานทางด้านวิชาการทั่ว ๆ ไป

ลำดับ	ชื่อเรื่อง	บรรยาย	เทป/วีดีโอ	หนังสือ	
				ไทย	อังกฤษ
66.	แสงเงินแสงทองของชีวิตที่ดั่งม	✓	✓	✓	
67.	หน้าที่กับธรรมสู่หน้าที่เพื่อธรรม	✓	✓	✓	
68.	หลักการศึกษานในพระพุทธศาสนา	✓	✓	✓	
69.	หลักสูตรและประมวลการสอนวิชาธรรม			✓	
70.	อายุรแพทย์กับปัญหาจริยธรรม	✓	✓	✓	
71.	อารยธรรมไทย : ทางเลือกออกจากยุคพัฒนา	✓	✓	✓	
72.	อินเดียแดนเทวดา และการปฏิบัติธรรม	✓	✓	✓	
73.	Buddhism and Education, Translation by G.A. Olsen				✓
74.	English Lessons for Young Buddhists Book 1				✓
75.	English Lessons on Buddhism Book 1				✓
76.	English Lesson on Buddhism 2				✓
77.	Freedom : Individual and Social				✓
78.	Helping Yourself to help Others				✓
79.	Social dimension of Buddhism in Contemporary Thailand				✓
80.	Students Thai - Pali - English Dictionary of Buddhist Terms				✓
81.	Thai Buddhism in the Buddhist World				✓
82.	การสร้างสรรค์ประชาธิปไตย	✓	✓	✓	
83.	คนไทย หลงทางหรือไร	✓	✓	✓	
84.	เตรียมตัวรับพร	✓	✓	✓	
85.	พรตลอดปี ชีวิตดีตลอดไป	✓	✓	✓	

ผลงานทางด้านวิชาการทั่ว ๆ ไป

ลำดับ	ชื่อเรื่อง	บรรยาย	เทป/วีดีโอ	หนังสือ	
				ไทย	อังกฤษ
86.	พระโคตปิฎกและอรรถกถาฉบับคอมพิวเตอร์	✓	✓	✓	
87.	พุทธศาสนาในฐานะเป็นรากฐานของวิทยาศาสตร์ฉบับภาษาอังกฤษ คือ "Toward Sustainable Science"	✓	✓	✓	
88.	กระแสธรรม เพื่อชีวิตและสังคม	✓	✓	✓	
89.	การทำแท้งในทัศนะของพระพุทธศาสนา	✓	✓	✓	
90.	ข้อคิดชีวิตทวนกระแส	✓	✓	✓	
91.	คนไทยกับป่า	✓	✓	✓	
92.	ความรัก จากวเลนไทน์ สู่วิถีความเป็นไทย	✓	✓	✓	
93.	งานก็ได้ผล คนก็เป็นสุข	✓	✓	✓	
94.	งานเพื่อความสุขและแก่นสารของชีวิต	✓	✓	✓	
95.	ชีวิตควรให้เป็นอย่างไร? ความสุข	✓	✓	✓	
96.	เป็นสุขทุกเวลา	✓	✓	✓	
97.	มาตรฐานชีวิตของชาวพุทธ	✓	✓	✓	
98.	มองให้ลึก นักให้ไกล : ข้อคิดจากเหตุการณ์เดือนพฤษภาคม ๒๕๓๕	✓	✓	✓	
99.	พุทธวิธีแก้ปัญหาเพื่อศตวรรษที่ ๒๑ ฉบับภาษาอังกฤษ คือ "A Buddhist Solution for the Twenty - first Century"	✓	✓	✓	
100.	พุทธศาสนากับการพัฒนามนุษย์ หรือจะพัฒนาคนกันได้อย่างไร?	✓	✓	✓	
101.	สถานการณ์พุทธศาสนา พลิกหายนะเป็นพัฒนา	✓	✓	✓	
102.	สังคตศีลพิธี เทวฤทธิ์ปาฏิหาริย์	✓	✓	✓	

ผลงานทางด้านวิชาการทั่ว ๆ ไป

ลำดับ	ชื่อเรื่อง	บรรยาย	เทป/วีดีโอ	หนังสือ	
				ไทย	อังกฤษ
103.	รักษาใจ ยามป่วยไข้	✓	✓	✓	
104.	จะสุขแท้ต้องเป็นไท ต้องสุขเองได้ จึงจะช่วยสังคมให้เป็นสุข	✓	✓	✓	
105.	ชีวิตหนึ่งเท่านั้น สร้างความดีได้นันต์	✓	✓	✓	
106.	เมืองไทยจะวิกฤต ถ้าคนไทยมีศรัทธาวิปริต	✓		✓	
107.	อุดมธรรมนำจิตสำนึกสู่สังคมไทย	✓	✓	✓	
108.	พิธีกรรมใครว่าไม่สำคัญ	✓	✓	✓	
109.	ชีวิตที่สมบูรณ์	✓	✓	✓	
110.	รู้กับพระพุทธรูปศาสนา ถึงเวลาชำระล้างหรือยัง	✓	✓	✓	
111.	สืบสานวัฒนธรรมไทย บนฐานแห่งการศึกษาที่แท้	✓		✓	

ส่วนที่ 5

คำปราศรัยของพระธรรมปิฎกในวันรับรางวัล

สันติภาพ

อันเกิดจากอิสรภาพและความสุข

สี่สิบเก้าปีล่วงมาแล้ว ใน พ.ศ. ๒๔๘๘ สงครามโลกครั้งที่สอง ได้สิ้นสุดลง เป็นการปิดฉากภัยพิบัติครั้งยิ่งใหญ่ที่สุดที่มนุษยชาติได้เคยประสบ ทันที้ที่สงครามยุติก็ได้มีการจัดตั้งองค์การสหประชาชาติขึ้น อันเป็นความพยายามที่จะป้องกันมิให้มีภัยพิวาศที่ยิ่งใหญ่เช่นนั้นเกิดซ้ำขึ้นอีก ดังที่ได้มีวัตถุประสงค์ข้อสำคัญ คือการธำรงรักษาสันติภาพ และความมั่นคงระหว่างชาติ แต่แทบจะทันทีทันใดที่ได้มีการจัดตั้งองค์การสหประชาชาตินั้นขึ้นมา สงครามเย็นก็ได้เริ่มก่อตัวขึ้น ถึงแม้ว่าบัดนี้สงครามเย็นจะสิ้นสุดลงแล้ว แต่ความขัดแย้งทางเชื้อชาติและศาสนา ก็ได้ปะทุขึ้น ณ ดินแดนต่างๆ มากมายหลายแห่งในโลก นำมาซึ่งเกิด ปัญหาเรื่องความเสื่อมโทรมของธรรมชาติแวดล้อม ที่กลายเป็นภัยคุกคาม อย่างร้ายแรงต่อความอยู่รอดของมนุษย์ด้วย ถึงแม้ว่าความขัดแย้งต่างๆ ในโลกจะได้รับการแก้ไขเสร็จสิ้นไปได้บ้าง แต่สันติภาพและความมั่นคงปลอดภัยที่แท้จริงของโลกก็ยังไม่ห่างไกลจากความเป็นจริง

ดูเหมือนว่ามนุษย์จะมีความฝักใฝ่โน้มเอียงไปในทางที่จะก่อความขัดแย้งและความรุนแรง มากกว่าจะสร้างสรรค์สันติภาพ เห็นได้ชัดว่าการทำลายสันติภาพง่ายกว่าการรักษาสันติภาพ ดังปรากฏว่า การ

ขัดแย้งและสงครามกลายเป็นปกติวิสัย ส่วนสันติภาพเป็นเพียงภาวะแทรก
 คั่นชั่วคราว อย่างไรก็ตาม สิ่งที่เราได้สัมผัสได้ คือ ความขัด
 แย้งเกิดขึ้นที่ใจ และที่ใจนั้นแหละเราจะแก้ไขความขัดแย้งได้ โดย
 ที่แท้แล้ว ตัวเราก็คือใจของเรานั้นเอง เมื่อเราปล่อยให้ความอยากได้
 ผลประโยชน์ในทางวัตถุขยายตัวเพิ่มขึ้นมาโดยไม่ได้ควบคุม เราจะมอง
 เห็นเพื่อนมนุษย์เป็นปฏิปักษ์ และมองเห็นธรรมชาติเป็นวัตถุที่จะเอา
 มาใช้หาประโยชน์ ยิ่งเมื่อมีความเชื่อว่า ความสุขที่แท้จะถึงได้ด้วยการ
 บำรุงบำเรอความสุขทางเนื้อหนัง เราก็ได้พัฒนาวิถีชีวิตแบบวัตถุนิยม
 สุดโต่งขึ้นมา ทำให้การแข่งขันและการบริโภคกลายเป็นแบบแผนของ
 การใช้ชีวิตและเป็นที่ทุ่มเทพลังงานของสังคม มนุษย์ได้กลายเป็น “นัก
 บริโภค” ผู้ถือตัวให้แก่วิถีชีวิตแห่งการแข่งขันเพื่อการบริโภค แต่การ
 แข่งขันนั้นได้ทำให้เราก่ออยู่ในภาวะของการมี “สงครามเย็น” อย่าง
 ถาวรกับเพื่อนบ้านของเรา และวิถีชีวิตแบบนี้ก็ทำให้เราเกิด
 ปัญหาเกี่ยวกับสภาพแวดล้อม เมื่อไม่มีความสุขอยู่ข้างในเราก็พยายามแสวง
 หาความสุขจากข้างนอก โดยการแสวงหาความสุขทางเนื้อหนัง
 เมื่อไม่มีสันติภาพและความมั่นคงภายในจิตใจ เราก็พยายามที่จะสร้าง
 มั่นใจขึ้นมาด้วยการไปบังคับควบคุมและข่มขู่ครอบงำผู้อื่น นอกจากนั้น
 การแบ่งแยกเชื้อชาติผิวพวกเผ่าพันธุ์ก็ยิ่งทำให้ความขัดแย้งนั้นทวี
 ความรุนแรงมากขึ้น

แต่มนุษย์เป็นสัตว์ที่ฝึกได้ และจำเป็นจะต้องได้รับการฝึกฝน
 พัฒนาด้วยการศึกษา สักยภาพในการเป็นสัตว์ที่ฝึกได้และสามารถ
 กระทำการที่สร้างสรรค์นี้แหละ ที่เป็นพรพิเศษของความเป็นมนุษย์

อย่างไรก็ตาม เมื่อการศึกษาขาดคุณภาพ การศึกษานั้นก็ได้แต่ส่งเสริมความสามารถของมนุษย์ในการที่จะแสวงหาวัตถุสิ่งเสพมาบำรุงบำเรออินทรีย์สัมผัส การศึกษานั้นละเลยศักยภาพที่แท้จริงของเรา ทำให้เรามีได้พัฒนาความสามารถที่จะมีความสุข แม้ว่าวัตถุสิ่งเสพต่างๆ จะมีจำนวนเพิ่มพูนล้นเหลือมากขึ้น แต่ความสุขกลับลดน้อยลง

การหาความสุขภายนอกอย่างนั้นประกอบด้วยการแก่งแย่งช่วงชิงซึ่งไม่เพียงแต่จะทำให้เราเกิดความขัดแย้งกับเพื่อนมนุษย์เท่านั้น แต่ความเพียรพยายามของเราในการหาความสุขแบบนั้น ยังก่อให้เกิดความเสื่อมสลายแก่สภาพแวดล้อมอีกด้วย และคุณภาพชีวิตโดยรวมของเราก็ได้เริ่มถูกบ่อนทำลายลงไป ยิ่งกว่านั้น เนื่องจากความสุขแบบนี้ต้องขึ้นต่อการเสพวัตถุเพียงอย่างเดียว จึงทำให้เราต้องฝากความสุขไว้กับวัตถุบำรุงบำเรอภายนอกมากยิ่งขึ้น แล้วก็ทำให้เราสูญเสียอิสรภาพ

ในทางตรงข้าม การศึกษาที่เป็นกุศลและมีคุณภาพ จะฝึกฝนมนุษย์ให้พัฒนาความสามารถ มิใช่เพียงในการที่จะแสวงหาวัตถุมาเสพเท่านั้น แต่ให้เขาพัฒนาความสามารถที่จะมีความสุขด้วย เมื่อเราเป็นคนที่มีความสุขง่ายขึ้น ความต้องการวัตถุมาเสพก็ลดน้อยลงไป ทำให้ทัศนคติในการแสวงหาผลประโยชน์ส่วนตัวพลอยลดน้อยลงไปตาม คนที่มีความสุขอยู่ข้างในแล้วก็มีจิตใจโน้มโน้มไปในทางที่จะช่วยทำให้คนอื่นมีความสุข ในเมื่อวัตถุบำรุงบำเรอต่างๆ มิใช่เป็นช่องทางเดียวที่จะทำให้เขามีความสุข เขาก็สามารถแบ่งปันวัตถุเหล่านั้นให้ผู้อื่นได้ ความสุขที่แต่ก่อนนี้เป็นแบบแก่งแย่งช่วงชิง ก็เปลี่ยนมาเป็นความสุขแบบเพื่อแผ่และประสานกลมกลืน

สุขจากภายนอก การศึกษาที่ไม่ถูกต้อง ทำให้คนเกิดความหลงผิดคิดไปว่า เขาจะมีความสุขได้ก็ต่อเมื่อมีวัตถุเสพ จึงทำให้นาเอาเร็วแรง ความเพียรพยายามออกไปใช้ข้างนอก การพยายามหาความสุขจากภายนอกแบบนี้ ย่อมต้องมีความเครียดและความทุกข์แฝงมาด้วยอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ แต่ถ้าเรานำเอาความเพียรพยายามนั้นเข้ามาใช้ข้างในให้มากขึ้นบ้าง โดยบำเพ็ญข้อปฏิบัติต่างๆ เช่น การรู้จักมนสิการและการทำจิตภาวนา เราก็คงจะได้พบกับความสุขแบบที่ประณีตและเป็นอิสระมากกว่า ซึ่งเป็นความสุขที่เกิดจากจิตอันนิ่งสงบและปัญญาที่รู้ความจริง แล้วความสุขแบบนี้ก็จะช่วยให้เราหลุดพ้นไปจากการกระทำทั้งหลายที่เป็นการเบียดเบียนและเห็นแก่ตัว

ในขั้นสูงสุด การพัฒนาคนจะนำไปสู่การรู้แจ้งสัจธรรม และความเข้าใจทั่วตลอดถึงความสัมพันธ์อิงอาศัยกันและกันของสิ่งทั้งหลายทั้งปวง ทั้งชีวิตของเรา ทั้งสังคม และสิ่งแวดล้อมรอบตัว เมื่อปัญญาารู้แจ้งสอดคล้องกับสัจธรรมแล้ว ก็จะทำให้เกิดความหลุดพ้นเป็นอิสระ และเมื่อนั้นสภาวะแห่งความไม่เที่ยง เป็นทุกข์ และเป็นไปตามเหตุปัจจัยของสิ่งทั้งหลาย อันเป็นสามัญลักษณะของสังขารทั้งปวงในโลกนี้ ก็จะไม่สามารถ ก่อให้เกิดความเครียด ความกดดันวุ่นวายใจ และความทุกข์แก่เราได้อีกต่อไป นี่ก็คือการรู้แจ้งถึงสภาวะที่เป็นจริงของสิ่งทั้งหลายทั้งปวง และด้วยการตระหนักรู้ถึงความสัมพันธ์เนื่องอิงอาศัยกันของสิ่งทั้งหลายทั้งปวง เราก็จะประสานประโยชน์ของทุกฝ่าย คือทั้งบุคคล สังคม และระบบนิเวศ ให้กลมกลืนและเกื้อกูลซึ่งกันและกัน

เมื่อเรามัวแต่วุ่นวายหาความสุขเราก็ไม่มีเวลาให้แก่ผู้อื่น พร้อม

ในด้านจริยธรรม จริยศึกษาของเราในปัจจุบันได้เห็นตระหนักรู้ว่า ปัญหาและความขัดแย้งต่าง ๆ เกิดจากการแข่งขันทะยานหาความสุกกันอย่างไม่มีความขอบเขต จึงสอนคนให้รู้จักควบคุมตนเองโดยไม่ล่วงละเมิด “สิทธิมนุษยชน” ของคนอื่น เพราะฉะนั้น เราจึงมีชีวิตอยู่ในสังคมที่รักษาความสงบไว้ได้ ด้วยการวางกฎเกณฑ์ข้อบังคับ แต่จริยธรรมใดก็ตามที่ต้องใช้ความกลัวและความจำใจจำยอมเป็นพื้นฐาน ย่อมเป็นจริยธรรมที่ไม่อาจวางใจได้ จริยธรรมที่มีลักษณะแบบห้ามสั่งบังคับนั้น เป็นจริยธรรมที่ไม่เพียงพอ ในทางตรงข้าม จริยธรรมที่แท้จริงต้องมีพื้นฐานมาจากความประสานกลมกลืนและความสุข ชนเหล่าใดมีสันติภายในจิตใจและมีความสุขที่เป็นอิสระ ชนเหล่านั้นย่อมไม่ลุ่มหลงเอาทรัพย์สินและอำนาจเป็นเครื่องบำรุงบำเรอเสริมความยิ่งใหญ่ของตน แต่ทรัพย์สินและอำนาจนั้นจะกลายเป็นเครื่องมือสำหรับใช้สร้างสรรค์ประโยชน์สุขแก่เพื่อนมนุษย์ จริยธรรมในทางสร้างเสริมเช่นนี้แหละคือสิ่งที่ต้องการในยุคสมัยปัจจุบันของพวกเรา

การให้การศึกษาของเราส่วนใหญ่มักเป็นไปในทางที่จะสนับสนุนให้เกิดความรู้สึกอยากได้อะไรอยากเอา เด็ก ๆ ร่ำเรียนกันไปในแนวทางที่จะมองหาวัตถุบำรุงบำเรอเป็นจุดหมาย เราจะต้องปรับให้เกิดความสมดุลในเรื่องนี้ โดยการศึกษาทั้งที่บ้านและที่โรงเรียน ควรจะต้องปลูกฝังจิตสำนึกในการให้ การฝึกให้รู้จักให้จะสอนเด็กให้เกิดมีความสุขจากการให้ และก่อให้เกิดเมตตาธรรม เมตตาหรือความรักนี้หมายถึงความปรารถนาที่จะให้คนอื่นมีความสุข ด้วยการศึกษาย่างนี้ เราจะรู้จักมองคนอื่นเป็นเพื่อนมนุษย์ ที่ร่วมสุขร่วมทุกข์ตกอยู่ภายใต้กฎธรรมชาติเช่นเดียวกับเรา

เนื่องจากการให้เป็นการสนองความต้องการของเราที่อยากเห็นคนอื่นมีความสุข ทั้งสองฝ่าย คือทั้งเราและเขา หรือทั้งผู้ให้และผู้รับ จึงต่างก็เป็น“ผู้ได้”และมีความสุขด้วยกัน โดยนัยนี้การให้ซึ่งตามธรรมดาถือกันว่าเป็น“การเสีย” ก็กลับกลายเป็น“การได้” ซึ่งทำให้เกิดความสุข ด้วยความสุขแบบประสานเช่นนี้ ความต้องการหาความสุขแบบเห็นแก่ตัวต่าง ๆ ก็จะลดน้อยลง ทำให้ความตึงเครียดในสังคมลดน้อยลงไปด้วย

จริยธรรมแบบพอใจ กับจริยธรรมแบบจำใจ มีความแตกต่างกันมาก เมื่อเข้ามาในจริยธรรมแห่งความเอื้อประสานและความสุข วิธีคิดของเราจะเปลี่ยนไป เมื่อตั้งจิตคิดจะเอา เราจะมองคนอื่นเป็นคู่แข่งหรือเป็นเหยื่อ แต่เมื่อคิดจะให้ เราจะมองเขาด้วยความเข้าใจและเกิดความเมตตากรุณา ความเข้าใจความหมายของถ้อยคำต่างๆ ที่สำคัญต่อชีวิตของคน เช่น คำว่า ความเสมอภาค และความสุข เป็นต้น ก็เปลี่ยนไปเมื่ออยู่ในระบบแข่งขัน คนจะมองความหมายของความเสมอภาคในแง่ของการปกป้องตัวเอง และเรียกร้องสิทธิและโอกาสที่เท่าเทียมกันในการแสวงหาผลประโยชน์ให้แก่ตน แต่ในระบบประชาธิปไตยที่ถูกต้องตามธรรม ความเสมอภาคกลายเป็นภาวะที่ช่วยให้เราเกิดมีโอกาสมากที่สุดที่จะร่วมมือสร้างสรรค์เอกภาพและประโยชน์สุขให้แก่สังคม ความสุขแบบแก่งแย่งแบ่งแยก กลายมาเป็นความสุขแบบประสานกลมกลืนกันได้ฉันทิ ความเสมอภาคแบบแก่งแย่งแข่งขัน ก็เปลี่ยนมาเป็นความเสมอภาคแบบประสานกลมกลืนซึ่งกันและกันได้ฉันทิ

ในระดับที่สูงขึ้นไปกว่านั้น มนุษย์สามารถฝึกฝนพัฒนาตนให้รู้จักสร้างความสุขภายในขึ้นได้ โดยไม่ต้องพึ่งพาวัตถุบำรุงบำเรอความ

กันนั้นความสุขก็กลายเป็นสิ่งที่เราขาดแคลนอยู่ตลอดเวลา ไม่มีในปัจจุบัน แต่รออยู่ข้างหน้า ต้องคอยตามหาด้วยความหวังว่าจะได้ในอนาคต ดังปรากฏว่าอาการหิวกระหายความสุขนี้แพร่ระบาดไปทั่ว ไม่ว่าในครอบครัวก็ตาม ในโรงเรียนก็ตาม ที่ทำงานก็ตาม ทั่วสังคมไปหมด สภาพจิตใจที่ขาดแคลนความสุขอย่างนี้ เป็นกันอยู่ดาษดื่นปรากฏให้เห็นทั่วไปในสังคมของเราทุกวันนี้

ความสงบเริ่มที่บ้าน เราจะต้องนำความรักและความสุขคืนมาให้แก่ครอบครัว นำความเอื้ออาทรและความสุขที่แบ่งปันได้คืนมาให้แก่โรงเรียน โดยสอนให้คนรู้จักความสุขแบบประสานที่ทุกคนมีส่วนร่วม คนมีความสุขก็จะแผ่ขยายระบายความสุขของตนออกไปแก่คนรอบข้าง และช่วยบรรเทาความขัดแย้งแก่งแย่งชิงดีกัน

จงถามตนเองให้น้อยลงว่า ฉันจะได้อะไร และจงถามตนเองให้มากขึ้นว่า ฉันจะทำอะไรเพื่อผู้อื่นได้บ้าง ในทำนองเดียวกัน พึงมองเห็นคุณประโยชน์ที่ธรรมชาติได้ให้แก่เรา แทนที่จะเรียกร้องเอาจากมันมากยิ่งขึ้นไปอย่างไม่รู้จักหยุดหย่อน พึงเรียนรู้ด้วยใจชื่นชมโดยมีจิตสำนึกมองเห็นคุณค่าที่ธรรมชาติและผู้คนที่อยู่รอบข้างเรา ได้ช่วยเหลือเกื้อกูลให้เรามีชีวิตเป็นอยู่ด้วยดีในบัดนี้ ด้วยการฝึกฝนพัฒนาวิธีคิดแบบกตัญญูรู้สำนึกคุณอย่างนี้ ความเอื้ออาทรและความสุขแบบประสานก็จะก่อให้เกิดสันติสุขขึ้น ทั้งที่ใจและในสังคม ความเอื้ออาทรและความสุขเช่นนั้นจะประสานสอดคล้องกับความรู้ความเข้าใจที่ยังซึ่งลงไปถึงความเป็นเพื่อนร่วมสุขร่วมทุกข์กันของสรรพสัตว์ต่อหน้ากฏธรรมชาติ ในขั้นสุดท้าย เราจะบรรลุสันติภาพได้ก็ด้วยปัญญาที่ประกอบด้วยกรุณา

ดังกล่าวมานี้

ในความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์ เราสามารถประนีประนอมกันได้ แม้แต่จะก้าวพ้นการประนีประนอมไปสู่ความประสานกลมกลืนกันด้วยอาศัยความรักและไม่ตรีก็ได้ แต่เราไม่สามารถประนีประนอมกับสังฆธรรม หรือความจริงได้ เราจะสัมพันธ์กับความจริงหรือสังฆธรรมนั้นได้ก็ด้วยความรู้และปัญญาเท่านั้น เพราะฉะนั้น ในการเกี่ยวข้องกับความจริง จึงควรจะต้องส่งเสริมการสักจณาและเสรีภาพในทางความคิด เราควร พัฒนาให้มีวัฒนธรรม ที่ความรักใคร่ไม่ตรีและการร่วมมือกันเป็นมาตรฐานแห่งความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์ แต่พร้อมนั้นก็ให้เสรีภาพและการแสวงหาความรู้อย่างไม่ต้องประนีประนอมกัน เป็นมาตรฐานสำหรับความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสังฆธรรม

ความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับธรรมชาติในยุคสมัยที่ผ่านมา โดยส่วนใหญ่ได้ถูกกำหนดโดยวิทยาศาสตร์ ซึ่งได้รับอิทธิพลจากศาสนาและปรัชญาของตะวันตก ซึ่งทำให้มองมนุษย์แตกต่างหากจากธรรมชาติ วัตถุประสงค์ของวิทยาศาสตร์ก็คือการที่จะพิชิตและครอบครองธรรมชาติ แล้วนำเอาธรรมชาติมาจัดสรรสนองความต้องการในการหาผลประโยชน์ของมนุษย์ ทศนคติแบบที่เป็นปฏิปักษ์ต่อธรรมชาติเช่นนี้ ซึ่งได้ปรับแปรออกเป็นปฏิบัติการในเชิงหาผลประโยชน์แบบเห็นแก่ตัวโดยอาศัยเทคโนโลยี ได้ก่อให้เกิดผลร้ายแก่สภาพแวดล้อมอย่างร้ายแรงดังที่เราประสบอยู่ทุกวันนี้ ถึงเวลาแล้วที่วิทยาศาสตร์ จะต้องกลับตัว เปลี่ยนท่าที และนำอารยธรรมให้ก้าวหน้าไปในทิศทางใหม่ มนุษย์จะต้องแสวงหาความรู้ มิใช่เพื่อบ่มเพาะแต่จะหาผลประโยชน์อย่างเห็นแก่ตัว แต่จะต้อง

แสวงหาความรู้เพื่อเอามาเป็นประทีปส่องช่วยชี้ช่องทางให้เรามองเห็นวิธีที่จะได้ประโยชน์จากธรรมชาติโดยไม่ต้องทำร้ายมัน เทคโนโลยีจะต้องได้รับการกำหนดบทบาทให้ชัดเจนมากขึ้น โดยมุ่งที่จะใช้เป็นเครื่องช่วยใ้มนุษย์ สังคม และสิ่งแวดล้อม ดำรงอยู่ร่วมกันได้อย่างยั่งยืนและประสานกลมกลืน

ความเปลี่ยนแปลงทั้งหมดนี้ต้องเริ่มที่ใจ ใจที่จะทำการเปลี่ยนแปลงนี้ได้สำเร็จ ก็คือจิตใจที่เข้าถึงความสงบ อิสระภาพและความสุขภายใน หากเราหวังจะสถาปนาสันติภาพในโลกนี้ให้สำเร็จ เราจะต้องฝึกฝนพัฒนาตนเองให้สามารถประสบสันติสุขภายในและความสุขที่เป็นอิสระด้วยความหลุดพ้นจากความใฝ่ทะยานหาสิ่งเสพบำเรอสุขความใฝ่แสวง อำนาจ และบรรดาทฤษฎีที่ก่อให้เกิดความแก่งแย่งและแบ่งแยกทั้งหลาย ภาวะนี้จะสำเร็จได้ก็ต้องมีการฝึกฝนพัฒนาบุคคล ซึ่งก็คือภารกิจของการศึกษา

การริเริ่มให้รางวัลการศึกษาเพื่อสันติภาพของยูเนสโก นับว่าเป็นการเดินทางไปอีกก้าวหนึ่ง ในการสร้างสรรค์สันติภาพ ถือได้ว่าเป็นความเพียรพยายามที่น่าชื่นชม ข้าพเจ้าเข้าใจว่า รางวัลนี้ มิใช่มีขึ้นเพียงเพื่อเป็นการยอมรับในผลสำเร็จที่บุคคลหรือองค์กรใดก็ตามได้กระทำแล้วในการสร้างสรรค์สันติภาพเพราะเราจะต้องยอมรับความจริงว่าสันติภาพเช่นนั้น ยังหาได้เกิดมีขึ้นในโลกแต่อย่างใดไม่ แต่รางวัลนี้คงจะเป็น สิ่งกระตุ้นเตือนใจ และส่งเสริมให้เราเพียรพยายามร่วมแรงร่วมใจกัน ในอันที่จะสร้างสันติภาพที่แท้จริงให้สำเร็จ รางวัลนี้เป็นประดุจเสียงร่ำร้องเชิญชวนให้มากระทำการทุกอย่างยิ่งขึ้นไป เพื่อให้ได้

มาซึ่งรางวัลที่แท้จริง คือโลกที่มีสันติสุขสำหรับมวลมนุษย์ รางวัลที่มอบให้ในวันนี้ จะได้รับจริง ก็ต่อเมื่อโลกมีสันติภาพอย่างจริงแท้ดังได้กล่าวนั้น

Venerable Prayudh Payutto
and
UNESCO Prize for Peace Education

The Department of Teacher Education

Ministry of Education

Venerable Prayudh Payutto and UNESCO Prize for Peace Education

ISBN 974-559-174-2

Editorial Advisor

Dr. Niched	Suntornpithug	Director-General Department of Teacher Education
Mr. Klai	Krachaiwong	Deputy Director-General Department of Teacher Education
Dr. Tanom	Intarakumnerd	Deputy Director-General Department of Teacher Education
Dr. Derek	Pornsima	Director of Planning Division Department of Teacher Education.
Ms. Sivika	Mektavatchaikul	Secretary Department of Teacher Education

Editor - in - Chief

Miss Chittrapa Kundalputra

Editorial Staff

Ms. Weeranut Maithai

Mr. Sompong Sangtong

Mr. Anatachai Aeka

Cover Designer

Mr. Pramote Seangpolsit

First Edition

December, 1994

Reproduction or distribution of this book is free

Sponsor

Bhumipanya Foundation

Setting

Graphic Space Co.,Ltd.

171/3 Soi Pawana, Latphao 41, Samseannok, Bangkok 10310

Tel. 541-9652, 512-4167 Fax : 512-4167

Printer

Amarin Printing and Publishing

65/16 Moo 4, Soi Chaipruakmara, Pinklaw-Nakhchaisri, Talingchan, Bangkok 10170

Tel. 424-2800-1, 434-1380-4, FAX: (662) 433-2742

Venerable Prayudh Payutto

FOREWORD

The United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization has decided to award the Fourteenth UNESCO Prize 1994 for Peace Education for 1994 to the Venerable Prayudh Payutto, Abbot of Wat Nyanavesakawan, in Tambon Bang Kratuk, Amphoe Samphran, Nakhon Prathom Province, the first laureate from Thailand and also the first Buddhist monk to obtain such an honour to be bestowed with this prize. This recognition has demonstrated that a person, regardless of his status, nationality or religion, can create work and deeds which are meaningful to man and society. Venerable Prayudh is an example of a person with an enlightened mind, dedicated and determined to disseminate Buddha's Teachings for the most benefits of mankind, his highest goal being building peace in the minds of men.

Venerable Prayudh's various types of work lay emphasis on education in all its forms, namely teaching, lectures, discussions and exchanges of views, Dhamma recitation, participating in advisory committees of numerous institutes, and, most important of all, his writings, advocating peaceful paths of teaching and doing, which have been widely publicised and thoroughly accepted. In spite of their slow outcome in comparison with creating a proclaimed end-of-war peace, his paths are solid, as they are based on critical uses of reasons.

The Department of Teacher Education has as its goals for this publication two major issues ; firstly, to honour and commemorate Venerable Prayudh on the occasion of being awarded the Peace Education Prize, as stated in the first part with details concerning his nomination and the text of his acceptance speech included, and secondly, to give guidelines for future nominations, with contents on the Peace Education Prize and its related procedures, both in English and Thai, the Thai version being updated and extended more than the English version

which was the original text submitted to UNESCO.

This present publication cannot be achieved without assistance and co-operation from all concerned which the department wishes to acknowledge with special thanks.

May the department humbly extend the thankfulness to Venerable Prayudh who inspires the very beginning of his piece of work.

May the department also thank Miss Napa Bhongbhibhat, Ms. Lapapan Punpiputt, Ms. Desiree Chotirawee who have edited the first three chapters within a short while, Ms. Mallika Pongparit who has translated the acceptance speech, Dr. Valai na Pombejr for her beneficial comments on the nomination, Mr. Bruce Evans for the edited English text of the nomination paper, Bhumipanya Foundation for the financial support for this publication, Buddhadhamma Foundation for its supporting services regarding the nomination paper, and officials of the Department of Teacher Education who have taken part in this work from the beginning till the meaningful outcome.

Even though limited by time constraints, the department believe that this publication will be useful to all those who are interested, that every reader will find what he aims at and, above all, will honour Venerable Prayudh who has gained this special award, an award which sums up the hope of every man, not just every Thai citizen, and which is deserved to be rejoiced by everyone in the world. May our readers find happiness and peace of mind as intended.

The Department of Teacher Education
Ministry of Education
December, 1994

PREFACE

The purpose of this book is to honour and offer congratulations to the Venerable Prayudh Payutto on the occasion of his being awarded the UNESCO Prize for Peace Education.

One of modern Thailand's sages, the Venerable Prayudh Payutto is well known throughout Thailand for his scholarship and irreproachable conduct. Dedicating his life to the Buddhist teachings, he lives in simple and modest circumstances. Yet, UNESCO discovered him and recognized his efforts to create peace in the minds of men, and decided to award him the Prize for Peace Education for 1994 - the first Thai to receive this honour.

In present - day society there are people, especially among the young, who are confused in their minds about what is good and what is bad with regard to behaviour and action. The award of this Prize to the Venerable Prayudh Payutto is a concrete example of virtue and of a good person being recognized and commended ; and this, therefore, stands as a model to inspire everyone and for everyone to aspire to. Apart from celebrating this important event and extending felicitations to the Venerable Prayudh Payutto, this book proposes to give a detailed account of the nomination process up until the announcement of the award. This should be of practical use to individuals or agencies contemplating similar lines of action in the future.

The book is divided into five parts :

Part 1 - The Prize for Peace Education

Part 2 - The Nomination Process

Part 3 - Rationale Behind the Nomination of the Venerable Prayudh Payutto

Part 4 - Nomination Support Document

Part 5 - Address Delivered by the Venerable Prayudh Payutto at the Award Ceremony

PART 1

THE PRIZE FOR PEACE EDUCATION

Preamble

The United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization (UNESCO) with its headquarters in Paris, France was established in 1946. Its purpose is to contribute to peace and security by promoting collaboration among its Member States through education, science and culture. To this end, UNESCO operates from its headquarters through regional and country offices throughout the world. The Principal Regional Office for Asia and the Pacific is located in Bangkok. In 1994, UNESCO has 181 Member States. The present Director-General, elected by the UNESCO General Conference for a second six-year term, is Mr. Federico Mayor from Spain.

Thailand became the 45th member of the Organization on 1 January 1949.

UNESCO awards a number of prizes in various fields of Socialsciences, Science, Education, Culture and communication, its mandate, of which only two are for peace and one for human rights :

1. UNESCO Prize for Peace Education, to be awarded this year on 20 December at the UNESCO headquarters in Paris to the Venerable Prayudh Payutto.

2. Félix Houphouët-Boigny Peace Prize, established in accordance with the purpose of the Organization with further consideration that peace is a pre-condition for strengthening the intellectual and moral solidarity of mankind and can be guaranteed only by equal dignity for all peoples and respect for life and human rights.

The Prize bearing the name of the late President Félix Houphouët Boigny of the Ivory Coast has been awarded annually since 1991.

3. UNESCO Prize for the Teaching of Human Rights was awarded for the first time in 1991 and is awarded every other year on 10 December, to mark the Human Rights Day. This year two full awards and two honourable mentions are being presented.

The Prize for Peace Education

The Prize for Peace Education aims to promote all forms of action designed to "construct the defences of peace in the minds of men" by rewarding a particularly outstanding example of activity designed to alert public opinion and mobilize the conscience of mankind in the cause of peace, in the spirit of Constitution of UNESCO and the United Nations Charter. The Prize was established by a resolution of the UNESCO Executive Board in 1980 to honour individuals, groups and organizations considered to merit the distinction of this Prize by virtue of their activities as described earlier. Since the first award in 1981 the Prize has been presented annually.

Awardees must have distinguished themselves through outstanding and internationally recognized actions in the following fields :

- mobilization of consciences in the cause of peace ;
- implementation, at regional and international level, of programmes of activity designed to strengthen peace education by enlisting the support of public opinion ;
- launching of important activities contributing to the strengthening of peace ;
- educational action to promote human rights and international understanding;

- promotion of public awareness of issues on peace through the media and other effective channels ; and
- any other activity recognized as essential to the construction of the defences of peace in the minds of men.

The category of those eligible for the Prize was recently expanded to include persons and organizations in the creative arts who, through their artistic creativity, have made significant contributions to the promotion of peace and international understanding approximately.

The Prize, worth approximately US\$ 60,000, is financed from the interest accruing from the fund of US\$ 1.0 million donated by the Japan Shipbuilding Industry Foundation.

Member States of UNESCO, intergovernmental organizations, non-governmental organizations granted consultative status with UNESCO and persons whom the Director-General of UNESCO deems qualified in the field of peace may nominate an individual or group of individuals, or an organization considered to merit the distinction of this Prize by virtue of their activities. The Director-General of UNESCO will select the laureate on the basis of proposals submitted by an international Jury consisting of nine eminent individuals from different regions of the world.

Over the past 14 years, awardees have included both individuals and organizations as shown in the following list.

Laureates of the UNESCO Prize for Peace Education

1981-1994

- 1981 Ms. Helena Kekkonen (Finland) and the World Organization of the Scout Movement
- 1982 Stockholm International Peace Research Institute (SIPRI)
- 1983 Pax christi International
- 1984 International Physicians for the Prevention of Nuclear War (IPPNW)
- 1985 General Indarjit Rikhye (India) and the Georg Eckert Institute for International textbook Research (Federal Republic of Germany)
- 1986 Professor Paulo Freire (Brazil)
- 1987 Ms. Laurence Deonna (Switzerland) and 'Servicio Pazy Justicia en America Latina
- 1988 Brother Roger of Taizé (France)
- 1989 Dr. Robert Muller (France) and the International Peace Research Association (IPRA)
- 1990 Ms. Rigoberta Menchu Tum (Guatemala) and the World Order Models Project (WOMP)
- 1991 Ms. Ruth Leger Sivard (United States) and Cours Sainte Marie de Hann (Senegal)
- 1992 Mother Teresa of Calcutta
- 1993 Ms. Madeleine de Vits (Belgium) and The Graduate Institute for Peace Studies (Republic of Korea)
- 1994 Venerable Prayudh Payutto (Thailand)

PART 2

THE NOMINATION PROCESS

The two main offices involved in the nomination process were the External Relations Division, Office of the Permanent Secretary for Education, which also serves as the Secretariat of the Thailand National Commission for UNESCO, for processing the submission of Thailand's candidate ; and the Department of Teacher Education, which first proposed the name of the Venerable Prayudh Payutto.

Stage 1 The selection of Thailand's candidate

In April 1994, the External Relations Division invited various departments under the Ministry of Education, as well as educational institutions under the Office of the University Affairs, to submit candidatures for the Prize to be screened by the Social Science Committee of the Thailand National Commission for UNESCO.

Stage 2 The selection of candidate by the Department of Teacher Education

The Department's Director-General, Deputy Directors-General and Senior Specialists constituted a selection committee which discussed the matter and agreed to propose the Venerable Prayudh Payutto's candidature.

The Planning Division of the Department of Teacher Education, assigned to handle submission process, established a workplan and proceeded accordingly. First of all, the Division decided that the nomination dossier should be prepared in three parts :

- a brief biography limited to pertinent details only ;
- a selection of the Venerable Prayudh Payutto's teachings and writings which focus on the promotion of peace in the minds of men or on instilling a conscious awareness of peace through education, including the

impact of his efforts to promote peace, along with relevant excerpts from his writings and analyses in six areas: economics, education, democracy, science and technology, ethics and religion, and international co-operation ; and

- a tabulated list of works on peace education with clear indication of the original form of each work - lecture, sermon, address ; audio/video material ; and book either in Thai or English.

In order to prepare the dossier, a study was made of approaches and emphases in the writing of commendations on and tributes to peace prize laureates with particular reference to Nobel : The Man and His Prizes and Nobel Lectures on Peace, 1901-1970. Dr. Valai na Pombejr, UNESCO Specialist in International Education was also consulted.

A study and compilation of comments and views from various sectors on the works of Venerable Prayudh Payutto, particularly from those who followed his teachings for an extended period of time, were undertaken. Among those who contributed to this exercise were :

- Phra Khru Thawal of Phra Phirain Monastery
- Professor Dr.Rawi Bhavilai
- Professor Tapanee Nakornthap
- Dr. Valai na Pombejr, UNESCO specialist in International Education
- Chulalongkorn University
- Srinakarinwirote University, Prasarnmit
- Buddhadhamma Foundtion, etc.

The submission document was reviewed by Professor. Dr. Rawi Bhavilai, Assistant Professor Dr. Apa Chantharasakul, and Mr.Bruce Evans before submission to the External Relations Division on 13 May, 1994.

When unofficially informed on 1 August 1994 that the Venerable Prayudh Payutto had been selected for the prize for Peace Education, the Department of Teacher Education proceeded to co-ordinate with the Venerable

Prayudh Payutto regarding the preparations for his attendance at the award ceremony and the address which would be delivered on that occasion.

Through the External Relations Division, UNESCO officially informed the Department of Teacher Education on 23 August 1994 that the Venerable Prayudh Payutto, had been selected for the Prize. The Department was subsequently instructed by the Ministry of Education to plan an extensive publicity programme.

Stage 3 Steps taken subsequent to UNESCO's announcement

The co-operation of various individuals and organizations in this undertaking was thankfully acknowledged by the Department of Teacher Education while the Supreme Patriarch and the Prime Minister were informed and requested to advise on activities to celebrate the occasion. Among the agencies invited by the Department to participate in the arrangements for the attendance at the award ceremony and publicity for the event were the Department of Religious Affairs, the External Relations Division and the Buddhadhamma Foundation.

It was agreed that this award is a great honour to the nation as a whole and provides an opportunity for worldwide dissemination of Buddhist teachings and to celebrate the honour conferred on a truly exemplary person. Activities in honour of the Venerable Prayudh Payutto should therefore be undertaken by the Thai public rather than by a particular office or organization. It should be a joint effort and carried out simultaneously at the national and provincial levels involving education institutions at all levels.

Acting on behalf of the Government, the Ministry of Education coordinated with the offices concerned and established a steering committee to organize activities

to honour the Venerable Prayudh Payutto and celebrate the occasion. A number of sub-committees were also appointed and the events were scheduled to take place during October 1994 to January 1995.

Senior monks and prominent lay individuals such as the President of the Privy Council, the Prime Minister and cabinet Ministers concerned, as well as distinguished scholars served as advisers to the Steering Committee. Membership of the Committee itself included the Permanent Secretary for Education, all Directors-General of Departments within the Ministry of Education, Directors-General of relevant Departments outside the Ministry of Education and Buddhist scholars. Advice was solicited from all to ensure that the events would be fit and proper. Offices and organizations were invited to participate in this nationwide celebration.

PART 3

RATIONALE BEHIND THE NOMINATION

In proposing the candidature of the Venerable Prayudh Payutto, the Department of Teacher Education took into consideration the following :

1. His scholarship and competence
2. His works in Peace Education
3. Impact of his works and teachings
4. Personal qualities

1. Scholarship and Competence

The Venerable Prayudh Payutto is widely known and respected for his profound knowledge in the fields of Buddhism, education, and languages : Thai, Pali and English. His interest extends to such disciplines as science, social science, philosophy and ethics. A great teacher and public speaker, he is admired for his profound understanding and analyses of problems in education as well as his theory on a more balanced educational development. In his analyses of educational development, he advocates educational philosophy based upon Buddhist teachings and a wise application of modern science and technology which will lead to better quality of life.

His talent and abilities have been evident in his success in completing the highest grade of Pali Examination while still a novice. Furthermore, he graduated with first class honour and has been awarded honorary doctorate degrees by several universities. His books in Thai and English number more than 150. Over the years, he has been inundated with invitations to teach, lecture and deliver addresses from both within Thailand and abroad.

Furthermore, the Mahidol Varanusorn Prize in 1989 and the Silver Conch Award in 1990 were bestowed on him for his work in the propagation of Buddhism.

2. Works in Peace Education

Over the past 30 years, the Venerable Prayudh Payutto has produced a great volume of works of an educational nature in all forms such as actual teachings, lectures, addresses, discussions, exchanges of opinion of sermons. He has served as an adviser to a number of committees attached to government bodies. Most important of all, his written works have been extensively studied and put in practice over a long period.

His application of the Four Noble Truths of Buddhism is evident in all his works. He has endeavoured at all times to instill in all people, regardless of race, religion, or sex, the importance of intellectual freedom and reasoning in decision making and problem solving without losing sight of self-discipline and the common goodness. He has also always emphasised that material development must be in conjunction with moral development and has given invaluable suggestions on how to deal with many aspects of life in order to attain true happiness which, in turn, will lead to peace in the minds of men, in the community and, ultimately, in the world.

Among his important writings are **Buddhadhamma, A Constitution for Living, Education : A Tool for Development Awaiting Development, Towards Sustainable Science, A Buddhist Solution for the Twenty-first Century and Buddhist Dictionaries**. An important foundation for the advancement of Buddhist studies, **Buddhadhamma** has been acclaimed as "jewel of the first order" on account of its elegant style and language.

Possibly the greatest Buddhist work ever produced in Thailand: it presents the essential teachings of Buddhism, the **Four Noble Truths**, and elaborates on them, guiding the readers to an understanding and analysis of the truth of natural reality in order to devise a way of life that is harmonious with natural truth, leading to happiness and peace for both oneself and the community. The book is divided into five parts with the following

headings : **"What Is Life?", "How Is Life?", "How Does Life Proceed?", "How Should Life Be?", and "How Should Life Be Lived?"** as well as a concluding chapter. The 1,100-page book is in the process of being translated by Mr. Bruce Evans.

At the international level, his best known work is the text of his address to the 1993 Parliament of the World's Religions, convened in Chicago, U.S.A., read by Dr. Jim Kenney, chairman of the programme committee in the absence of the Venerable Prayudh Payutto due to illness. The address entitled **"A Buddhist Solution for the Twenty-first Century"** propounds the use of Buddhist doctrine to solve social problems of the world, the importance of reasoning in planning for the future and the need to create peace in the minds of men. In less than a year, the text of the address was reprinted more than six times in both Thai and English.

The above mentioned is only a small part of his work, but suffice to say that each of his works emphasises the use of reasoning and the intellect to attain personal happiness which is a pre-condition for peace in the community.

3. Impact of His Works and Teachings

The Venerable Prayudh Payutto's works and thoughts have influenced the thinking and behaviour as well as actions of people in all walks of life ranging from administrators, academics in all disciplines, media men, the public, monks, school-children, students at all levels as well as leaders and educators abroad.

He has been invited to teach and address a number of institutions, both governmental and private, including the University of Pennsylvania, Harvard University, and Cambridge University, not to mention a number of international gatherings.

His books in Thai and English have been in great

demand and have been reprinted many times. Often, it is not possible to determine the number of copies circulated because the books are copyright-free. The United Nations University in Japan has specifically asked him to write a book entitled "Buddhist Education."

His audience and followers have been influenced by his thoughts and code of conduct resulting in their contribution to the community. As his influence grows his workload increases, but he is never discouraged even in the face of ill health.

His life and works have inspired interest among Thai and foreign scholars alike. A Cornell scholar has written a dissertation on his life and work entitled "A Person-centered Ethnography of Thai Buddhism" : The Life of Phra Rajavaramuni (Prayudh Payutto).

4. Personal Qualities

The Venerable Prayudh Payutto has been acclaimed as a scholar monk of impeccable conduct and behaviour. He leads a simple and modest life. His disciples and co-workers are all agreed that he has purity of heart and sincerity of purpose. A meticulous worker, he is humble in demeanour. He accords equal importance and interest to all who come to see him, regardless of race, religion or social status. He is above all a monk who has given unmatched contribution to the study of Buddhism and to mankind. He serves as a model not only to monks, but to all men.

PART 4

NOMINATION SUPPORT DOCUMENT

For nominating Venerable Prayudh Payutto, three main subjects have prepared to UNESCO

1. Biography of Venerable Prayudh Payutto and Teachings

2. Theoretical contributions to the promotion of peace

Economics

Education

Democracy

Science & technology

On ethics and religion

On International Co-operation

3. List of Publications Relating to Peace Education
Prepared by the Candidate

Buddhist Works

General Subjects

Biography of Venerable Prayudh Payutto

Venerable Prayudh Payutto was born on January 12, 1938, in Suphanburi Province, Central Thailand. He finished secondary education with a scholarship awarded by the Ministry of Education. At the age of 13, he became a novice and, while still a novice, completed the highest grade of Pali examinations, an achievement for which he was honoured with the rare distinction of ordination as a monk under Royal Patronage in 1961.

After completing a degree in Buddhist studies with first class honours from Mahachulalongkorn Buddhist University and a Higher Certificate in Education in 1962 and 1963 respectively, he served as Deputy Secretary-General of the Buddhist University, during which time he introduced many reforms into the University curriculum and administrative system, addressing the increasing role of the monastic order in society and community development. He was appointed Abbot of Wat Prapirane in Bangkok in 1972. After serving as Abbot there for four years, he submitted his resignation and continued to support monastic duties on a broader scale, both in Thailand and in other countries. Recently he established another monastery, Wat Nyanavesakawan, on the outskirts of Bangkok.

From the time he ordained as a monk till the present, a span of more than thirty years, Venerable Prayudh has dedicated himself to the dissemination of Buddhism, pointing out how individual members of society can develop peace

and happiness intelligently - by seeing things as they really are and solving problems rationally - this in turn being the path to peace and harmony in the community. His work has produced innumerable teachings, lectures, discussions, sermons and books, both in Thailand and overseas.

His books dealing with Buddhist and sociological subjects at present number over 150 (mostly in Thai, but some in English), with the number steadily increasing. His books are well known in Thailand as works of outstanding scholarship : well researched, well referenced and well written. Most importantly, his writings show the way to harmonious living in the community. The copyright to all of his works is given freely, and any rewards accruing from his writings are donated to the Mahachulalongkorn University to further the education of monks and novices there.

Overseas, Venerable Prayudh has been invited to lecture in leading universities, including lectures on "Buddhism and Thai Culture" at the University Museum, University of Pennsylvania; several semesters of Buddhist studies at Swarthmore College in Pennsylvania; time spent as Guest Lecturer at the Faculty of Arts and Sciences, Harvard University ; as a Visiting Scholar at the Center for the Study of World Religions, Harvard University ; and as a Research Fellow at the Faculty of Divinity, Harvard University, Cambridge, Massachusetts.

Venerable Prayudh has also been invited to give Special Addresses at numerous world conferences by international organizations, including lectures on "Buddhism and Peace" at the International Conference of Higher Education and the Promotion of Peace; on "The Identity of Buddhism" at the Buddhist Knowledge Exchange Program in Honour of His Majesty the King of Thailand ; on "The Influence of Western vs. Asian Thought on Human Cultural Development" at the Sixth Asian Workshop on Child and Adolescent Development ; and on "A Buddhist Solution for the Twenty-first Century," at the 1993 Parliament of the World's Religions in Chicago (due to illness, he was not able

to attend the parliament personally, and his address was read for him by Dr. Jim Kenney, Chairman of the Program Committee.)

At the present time, Venerable Prayudh lives a life dedicated to the dissemination of the Buddha's teaching and human development, exemplified in his simple, peaceful and modest bearing, receiving visitors from all walks of life with equal interest and impartiality, regardless of race, religion or sex. He is indeed a model for the Buddhist monkhood and for humanity in general, and there are some who have studied his life and his thinking, both in Thailand and overseas. One such person was Dr. Grant Olson, who wrote as his dissertation for a Doctorate in Philosophy at Cornell University, "A person-centered ethnography of Thai Buddhism : The Life of Phra Rajavaramuni (Prayudh, Payutto)."

Many tertiary educational institutions have presented him with Honorary degrees in different fields, such as:

1. In Buddhist Studies, from Mahachulalongkorn Buddhist University, in 1982, for his outstanding scholarship, his services to the University, his composition of Buddhist texts both in Thai and English, his lectures on Buddhism at leading universities in the U.S. and his work in organizing the Thai monastic order there.

2. In Philosophy, from Thammasat University, in 1986, in recognition of his lectures on Buddhism at the university and his many writings, some of which over the years the university has made use of as text books.

3. In Education, from Silapakorn University, in 1987, from Kasetsart University in 1987, and from Sri Nakrinwirote University in 1990 : for his intellectual leadership in analysing Thailand's social problems and his ability to bring the Buddha's teachings to his analyses in a modern and consistent way ; for his abilities in teaching and his impeccable personal example as an educator ; and for his services to educational institutions.

4. In linguistics, from Chulalongkorn University and Mahidol University in 1989 : for his perception of the essential nature of language, which has enabled his teaching to achieve success on a very wide front, both in Thailand and overseas; for his profound understanding of linguistic sociology, his understanding of the evolution of word meaning, and his ability to adapt language to different social groups; and for his work in compiling dictionaries, of which he has compiled more than any other person in Thailand.

Teachings

Although Venerable Prayudh is officially a Buddhist monk, his teachings do not belong exclusively to any race or creed. He has consistently tried to instill in people's minds an awareness of their individual and social responsibilities, an appreciation of wisdom and an ability to make decisions and solve problems intelligently. He stresses that all people hold a share of the responsibility for correcting and preventing social problems.

Such an approach to peace education, while slow to show results and not as spectacular as a truce between warring nations, nevertheless has results that are much more stable and enduring, because they arise as a result of intelligent reflection within each individual. Venerable Prayudh's writings and thoughts have had an influence on the leading members of the community in many fields- businessmen, statesmen, doctors, scientists, teachers, students on all levels, and monks - both in Thailand and internationally. He has had an important role in organizing and developing curricula for all levels of education : primary, secondary and tertiary.

Theoretical contributions to the promotion of peace

According to Venerable Prayudh, peace on a national or international level must begin with peace on an individual level. Moreover, peace must be clearly defined before steps can be taken to bring it about. Peace, he says, is synonymous with happiness - "an unhappy person cannot find peace, and there can be no peace without happiness." Happiness, in turn, is of two main kinds : that which is dependent on material things, and that which is not dependent on material things, but which results from personal development and independence from addiction to material possessions. Thus, happiness is in turn synonymous with freedom. Venerable Prayudh looks at freedom on four levels: physical freedom-freedom from want in regard to the basic necessities of life; social freedom-freedom from social oppression; emotional freedom-freedom from oppressive mental states such as anxiety, depression, and anger; and intellectual freedom-freedom from understanding the truth of nature, wherein reasoning powers are freed from selfish and distorted biases.

In order to bring about these four kinds of freedom, four kinds of development are required:

The first is physical development, which includes not only the strengthening of the body and maintenance of physical health, but also a proper physical relationship with the environment, the supply of the four basic needs (food, clothing, shelter, and medicine), the proper use of those

requisites (that is, using them for true value rather than false value. For example, the true value of food is nutrition for the body, its false value is delicious taste, an escape from boredom, etc.) so that no harm is produced by their procurement (such as crime) and consumption (such as illness). Thus includes the skillful use of technology so that it does not damage personal well being or the environment.

The second kind of development is social or moral development, the development of awareness and appreciation of the rights of others and society. On the negative side, means abstention from behaviour which is harmful to other people and the community, while on the positive level it means encouragement of positively helpful actions and right livelihood.

The third kind of development is mental development, which comprises development of the mind's quality, efficiency and health. Development of mental quality means the instilling of virtues such as goodwill, compassion, generosity, respect and humility. Development of mental efficiency means development of awareness, integrity, determination and stability. Development of mental health means the development of peace and clarity within the mind as antidotes to depression, alienation, and despair.

The fourth kind of development is intellectual development, which can be on many levels. It can refer to academic knowledge (meaning true understanding of the subject rather than simply a pass in grades); a more profound level of intellectual development is knowledge that is unbiased, be it in relation to education or any other field. Unbiased knowledge requires mindfulness at the moment of awareness, and as such requires some training; another level of knowledge is pure and unbiased analysis of data. The highest level of knowledge is understanding of the nature of the world as it really is, as conditioned by causes and conditions, and knowing how to analyse those conditions clearly and respond to them appropriately.

These four kinds of development require education and this is where Venerable Prayudh's contribution lies-in his emphasis on correct understanding of the nature of peace, by analysing its causes, and the causes for its lack. He gives his message in the form of lectures and talks to many organizations in the country, such as universities and government institutions, and, on a wider scale, through books. His trademark is his application of ancient Buddhist wisdom to modern day problems, presenting innovative interpretations of such traditionally amoral subjects as economics, science, technology, and politics, and also applying scientific principles to such traditionally non-scientific subjects as ethics and religion. Examples of his thought on these subjects are given below:

Economics:

In "Buddhist Economics," he writes:

"...like other sciences, economics strives for objectivity, and in the process excludes subjective values, such as ethics, from its considerations. Economists may say, for instance, that a bottle of whiskey and a Chinese dinner have the same economic value, or that drinking in a night club contributes more to the economy than listening to a religious talk at a temple. These are truths according to economics.

"The objectivity of economics is, however, short-sighted. Economists look at just one short phase of the natural causal process, and single out the part that interests them while ignoring the wider ramifications. Thus, modern economists take no account of ethical consequences of economic activity. Neither the vices associated with the frequenting of night clubs, nor the knowledge and wisdom arising from listening to a religion teaching, are its concern ...

"...From a Buddhist perspective, economics cannot be separated from other branches of knowledge. Economic

activities are seen as just part of the remedy to the problems of the whole of humanity. An economics based on Buddhism will not be a self-contained science, but one of a number of inter-dependent disciplines working within the whole social-existential matrix. ...

"... To be ethically sound, economic activity must take place in such a way that it is not harmful to any of the three inter - connected spheres of human existence - the individual, society, and the natural environment. In other words, economic activity should enhance well-being in these three spheres. ... By this reckoning, a Chinese dinner would have more value than a bottle of whiskey."

Education:

In "Education: A Tool for Development Awaiting Development," he writes:

"Education should guide people toward happiness, and happiness is the essence of morality. Buddhism recognizes that people can only have true morality when they are happy. Without happiness, it is very difficult for people to be moral. A happy person is inclined to share his happiness with other. Similarly, an unhappy person is inclined to share his suffering with, or vent it on others. When unhappy people try to vent their unhappiness on to others, the result is social unrest-a person in a bad mood at home will create tension in home; in the workplace, he will create tension in the work place. These tensions easily lead to incidents, and incidents easily spread. An unhappy mind also leads to poor quality workmanship and decision making, which may have repercussions for a great number of people. Thus, education must accept responsibility for guiding people to happiness.

"Now we must ask ourselves, is education fulfilling this need? Does present day education guide people toward contentment and happiness, or to restlessness and insatiability? Education that is misdirected will make people

increasingly dissatisfied. Rather than creating happiness within them, it will suck it out of them, rendering them void of any happiness and as a result craving for it. In this way, modern day education trains people to become competitors, antagonists in the struggle to amass a happiness which they do not have. ..."

"Real happiness in essence is peace, which in turn is freedom."

Democracy:

In "The Creation of Democracy", Venerable Prayudh writes:

"When they think of democracy, most people think of the forms of democracy, its physical structure. They think of the senate, the house of representatives, the courts, the powers of legislation, administration, and arbitration; they think in terms of the number of people's representatives required. A lot of thought is given to the structures of democracy, but not much is given to the truly indispensable part of democracy, which is its heart.

"The heart of democracy, which is abstract, is its real substance. Without the substance, the structure is meaningless. ...

"If people are to govern their country, it is essential that the individuals within society first know how to govern themselves. If the individual members of society are incapable of governing themselves, they will be incapable of governing each other. Therefore, to clarify our definition of democracy, we should say, 'Democracy is government by a population of people who know how to govern themselves'. When each person knows how to govern him or herself, he or she will then be able to contribute to the government of the country. This is an important point. People must be taught how to govern themselves. As long as they are incapable of governing themselves, it will not be possible for them to successfully govern a country."

Science & Technology:

In "Toward Sustainable Science, a Buddhist Look at Trends in Scientific Development," Venerable Prayudh writes:

"Technology was designed to provide benefit to mankind, but nowadays we have two kinds of technology. One is the technology which is used to provide benefit, while the other is that used to seek benefit (i.e., personal gain). What we need is technology for providing benefit, but the problems of the present time exist because modern technology is largely of the kind that seeks benefit.

"... If we ignore ethics or morality, the most likely result is that science and technology will, rather than provide benefit, bring problems, stressing as they do the unrestrained production and consumption of goods with which to gratify sense desires, escalation of the power to destroy, and increasing the availability of mind-numbing mass media.

".. Without ethical awareness, technological progress, even the beneficial kinds, tends to increase the propensity for destruction. The more science and technology advance, the more keenly does destruction seem to threaten mankind; the more they are developed, the more is ethics necessitated, and the more will the stability and the well-being of humanity be dependent on moral principle."

Venerable Prayudh ends his lecture with following statement:

"... We need to effectuate a conscious change of direction to stress production, development and consumption of technology which will promote intelligence and development of the human being, to use it as a tool for the communication of knowledge that is useful and which encourages people to use their time constructively. There must also be conscious use of technology, with an awareness of the benefits and dangers involved in it. In this way,

technology will be an instrument for enhancing the quality of life and protection the environment. Society will become an environment which supports and encourages mental development. This third kind of technology can be called 'technology which enhances intelligence and human development', which is directly opposite to technology which encourages delusion.

"If production, development and consumption of technology can be channelled in this way, and if science opens the way to this kind of technology, then sustainable development will surely become a reality."

On ethics and Religion

The promotion of the study of ethics and religion, and the use of religious principles to effectuate development of the quality of life in many different fields, be it cultural, scientific, or economic, is one Venerable Prayudh's most outstanding achievements.

The effect his lectures, books and tapes have had on the international scene is brought out by the fact that many of his works have been translated into English. At present, there are about fourteen books printed, and more are being translated. Venerable Prayudh was invited to write on the subject of Buddhist Education by the Head Office of the United Nations University in Japan, and has been invited to visit higher Buddhist educational centres in Laos, Sri Lanka, Malaysia, Singapore, Hong Kong, Taiwan, S. Korea and Japan. He has taught on the subjects of ethics, Buddhism and culture in leading Universities of the USA, such as the University of Pennsylvania, Swarthmore college, and Harvard University.

Venerable Prayudh's most important work, that through which he has been able to reach the widest audience, is his writing. His most important Buddhist work is the 1100 page "Buddhadhamma," which has been called a "jewel of the first order," an outstanding reference work

for the study of Buddhism and possibly the greatest Buddhist work ever to be produced in Thailand. Buddhadhamma presents the essential teachings of Buddhism, the Four Noble Truths, and enlarges on them, guiding the reader to an understanding and analysis of the truth of natural reality in order to devise a way of life that is harmonious with that natural truth, one that leads to happiness and peace for both oneself and the community. The book can be divided into five main sections, headed, "What is Life?", "How is Life?", "How Does Life Proceed?", "How Should Life Be?", and "How Should Life Be Lived?" Some parts of this book have already been translated into English. At present, the Buddhadhamma Foundation is undertaking a dedicated translation of his work into English, and some parts of it have already been printed.

Another of Venerable Prayudh's major works is a much smaller book, "Constitution for Living," in which are briefly itemized the Buddha's teaching on everyday life on both the individual and social levels.

In addition to his literary works, Venerable Prayudh also serves as advisor to Wat Wachiradhampatheep, a Buddhist Monastery in New York, and Wat Dhammaram in Chicago, USA. In Thailand he is Advisory Chairman, Chairman and Committee Member on several projects, notably the Palivisodhaka, which is checking the Suttanta Pitaka in the Buddhist Pali Canon. He is also Chairman of the working committee which drafts policies for Buddhist Education, and advisor to an ad hoc committee working on drafting plans for mental development for national security.

In keeping with his interest in staying abreast of the times, and making good use of technology, he has also been instrumental in his role as Advisor to the Supervising Committee for the Digital Version of the Pali Canon and Commentaries, in which the entire Pali Canon and Commentaries, numbering over 130 volumes, was entered onto computer disk and a search and retrieve program written, at Mahidol University.

On International Co-operation:

In his special address to the 1993 Parliament of the World's Religions in Chicago, he said :

"In this new age, in which we share one global community, the old way of thinking with its sectarianism and rival factions, is no longer viable. It will not lead to world peace. Ethical systems in the modern world, such as restraint toward nature, religious tolerance and human rights, are merely attempts to preserve or sustain the world, but they are only a compromise. They must be supported by more positive ethical standards and a new way of thinking."

"... With many religions together on one planet, it is necessary for our relations to be guided by goodwill and understanding, and for us to be able to talk together with reason. Through this mutual respect and understanding, the different religions can live together."

"... The time has come to learn to live together, and this will only be possible when human beings are able to develop a freedom that is not dependent on exploiting the external environment, and learn instead to help and support it. In this way, human beings will be able to experience the taste of true freedom and true happiness."

Venerable Prayudh's major contribution to the cause of peace is in his enlightened analyses of social problems and his application of Buddhist wisdom to modern academic disciplines. He has been called on many times in Thailand to give his thoughts on religious and social crises, such as the address quoted from above, on "The Creation of Democracy," which was given to Thai residents of the US in response to the riots and killings in Bangkok in May, 1992. His words are always a soothing influence on the troubled waters of misunderstanding and suspicion that such crisis engender.

His work for peace consists in instilling a conscious awareness of peace and the true quality of life within all the organizations he has been required to lecture to, be they economic, scientific, political, medical or educational. His activities in the name of peace education are chiefly in the form of his thought and his emphasis on intelligent understanding, which are outlined in his many books (see enclosed annex). In his lectures at international conferences he has always emphasised the need for intelligent and reasoned consideration of the problems facing the global community, and constantly pointed out the need to clarify our aims of life, which after all, can only be peace and well being for the individual and society.

List of Publications Relating to Peace Education Prepared by the Candidate

Although all of Venerable Prayudh's talks and books are based on Buddhist teachings and attitudes, his works can be roughly divided into two main categories: those which are directly related to Buddhism, being treatises on Buddhist themes, and those which are more related to social issues, which, while being grounded in Buddhist attitudes, are not Buddhist texts as such. Accordingly, the following tables have been compiled in two groups: Buddhist teachings, and more general teachings. While these classifications are fairly arbitrary, they do give some idea of the nature of Venerable Prayudh's work.

Buddhist Works

No.	Title	L	A	T	E	Remarks
1	Kamma in the Buddha's			✓	✓	Translated in to English as 'Good, Evil and Beyond'
2	The Three Characteristics			✓		Currently being translated
3	A Constitution for Living			✓		
4	The Essence of Buddhism: the Four Noble Truths			✓		Currently being translated
5	Practising the Dhamma Correctly	✓	✓	✓		

Buddhist Works

No.	Title	L	A	T	E	Remarks
6	The Highest Benefit in the Life			✓		
7	Buddhism: A layman's Guide to Life				✓	
8	Introduction to Buddhism, Books 1 & 2				✓	
9	Self Development	✓	✓	✓		
10	Wisdom Development		✓	✓		
11	Buddhadhamma			✓		
12	Buddhadhamma (Revised and Enlarged)			✓		Currently being translated
13	Kamma, Heaven and Hell for the Modern Generation	✓	✓	✓		
14	Buddhist Values			✓		
15	Criteria for Measuring Buddhist Development	✓	✓	✓		
16	The Characteristics of Buddhism	✓	✓	✓		Currently being translated
17	Samadhi: The Foundation of Mental Health and Wisdom			✓		
18	Right View			✓		
19	Right Mindfulness in Buddhism			✓	✓	Translated into English as 'Sammasati: An Exposition of Right Mindfulness'
20	Right Livelihood			✓		Currently being translated

Buddhist Works

No.	Title	L	A	T	E	Remarks
21	Buddhist Values			✓		
22	Criteria for Measuring Buddhist Development	✓	✓	✓		
23	The Middle Way: Understanding Its Basics	✓	✓	✓		
24	The Buddha's Teaching Techniques			✓		
25	The Buddha's Teaching on Life Development	✓	✓	✓		
26	Buddhism and Life in a Technological World	✓	✓	✓		
27	On Death	✓	✓	✓		
28	Attaining Freedom through Impermanence	✓	✓	✓		
29	Helping Yourself to Help Others	✓	✓		✓	

L = Lecture, Sermon, Address;

A = Audio/Visual Material;

T = Thai book; E = English book.

General Subjects

No.	Title	L	A	T	E	Remarks
1	Birth is Suffering, But Good Birth is Happiness		✓	✓		
2	Moral Development	✓	✓	✓		
3	Education: A Tool for Development Awaiting Development	✓	✓	✓		
4	Clear Thinking: Education's Essential Resource			✓		
5	Life Partners	✓	✓	✓		On Marriage
6	Morality for the New Generation	✓	✓	✓		
7	Psychology and Meditation	✓	✓	✓		
8	Life and Working	✓	✓	✓		
9	Life for Work, Work Righteousness	✓	✓	✓		
10	The Middle Way for Thai Education	✓	✓	✓		
11	The Way to Freedom for Thai Education	✓	✓	✓		
12	The Way Out for Thai Society	✓	✓	✓		
13	Technology and Religion	✓	✓	✓		
14	Buddhism for Life and Development	✓	✓	✓		

General Subjects

No.	Title	L	A	T	E	Remarks
15	The Monastic Order in Modern Society	✓	✓	✓		
16	Buddhism and Counselling	✓	✓	✓		Currently being translated
17	The Responsibility of Buddhists in the Present Situation	✓	✓	✓		
18	Looking at America to Solve Thailand's Problems	✓	✓	✓	✓	Translated as "Looking to America to Solve Thailand's Problems"
19	The Closer One Gets to Happiness, the Closer One is to Dhamma	✓	✓	✓	✓	
20	Foundations of Buddhist Social Morality for Modern Thai Society	✓	✓	✓		
21	A New Dawn for Education	✓	✓	✓		
22	Religion and Youth	✓	✓	✓		
23	Buddhist Liberal Arts	✓	✓	✓		
24	Buddhist Economics	✓	✓	✓	✓	
25	The Monastic institution and Modern Society	✓	✓	✓		
26	Ethics and Reality Technological World	✓	✓	✓		
27	The Golden Light of a Good Life	✓	✓	✓		

General Subjects

No.	Title	L	A	T	E	Remarks
28	Buddhism and Education				✓	
29	Freedom : Individual and Social				✓	
30	Thai Civilization : An Alternative to the Age of Progress	✓	✓	✓		
31	The Making of Democracy	✓	✓	✓		Address given to Thais in the US on the riots and killings in Bangkok, may, 1992 : Currently being translated
32	True Happiness Depends on Freedom	✓	✓	✓		
33	Buddhism as the Foundation of Science	✓	✓	✓	✓	Translated as "Toward Sustainable Science, A Buddhist Look at Trends in Scientific Development"
34	The Flow of Dhamma, for Life and the Community	✓	✓	✓		
35	Abortion : the Buddhist View	✓	✓	✓		
36	One Small Life Can Create Great Benefit	✓	✓	✓		
37	Useful Work, Happy Person	✓	✓	✓		
38	Work for Happiness and the Essence of Life	✓	✓	✓		
39	Happy All the Time	✓	✓	✓		

General Subjects

No.	Title	L	A	T	E	Remarks
40	Life Standards for Buddhists	✓	✓	✓		
41	Look Deeply, Think Far : Thoughts on the Events of May 1992	✓	✓	✓		Thoughts on the riots and killings in Bangkok, May, 1992
42	A Buddhist Solution for Twenty-first Century	✓	✓	✓	✓	Address to the Parliament of the World's Religions, Chicago, 1993
43	Buddhism and Human	✓	✓	✓		
44	Live Happily, Die Peacefully	✓	✓	✓		

L = Lecture, Sermon, Address; A = Audio/Visual Material; T = Thai book; E = English book.

NB : Titles of Thai talks and books have been translated into English rather than transliterated.

PART 5

Address Delivered by the Venerable Prayudh Payutto at the Award Ceremony

PEACE THROUGH FREEDOM AND HAPPINESS

Forty-nine years ago, in 1945, with the end of World War II, the world witnessed the close of the greatest calamity ever experienced by mankind. In an effort to avoid a recurrence of such catastrophes, the United Nations was established immediately after the war, with the primary objective of maintaining international peace and security. But almost as soon as it was founded, the Cold War began. Although the Cold War is now over, racial and religious conflicts have flared up in many areas of the planet, and environmental degeneration presents a major threat to human survival. Despite the resolution of some of the world's conflicts, genuine world peace and security are still far from being realized.

Human beings seem to be more inclined to conflict and violence than to peace : to break peace is evidently easier than to keep it. Conflict and war appear to be the norm and peace simply a temporary respite. However, this is not the inevitable state of affairs. Conflict arises in the mind, and it is there that it can be resolved.

In reality, we are our minds. When we allow our desire for material gains to grow unchecked, our fellow beings become adversaries and nature becomes an object to be exploited. In wake of the belief that true happiness can only be attained through sensual gratification, we have developed extremely materialistic way : competition and consumption have become the very rules of life and the

dominant energies of our societies. We have become "consumers," devoted to a life-style of competition for consumption. But competition leads us into a state of permanent "cold war" with our neighbours, and a life of consumption puts us at odds with the environment. Lacking happiness within, we try to find it outside in sense pleasures. Lacking inner peace and security, we try to establish them through controlling and dominating others. Ethnic biases and sectarianism only intensify the conflict.

But human beings can be - and need to be - trained through education. It is this potential for training and constructive action that is the real gift of being human. However, when education is out of balance, it only promotes our abilities to acquire material possessions and gratify the senses : ignoring our true potential, it fails to develop our ability to be happy. Despite an increasing supply of pleasure-objects, happiness is on the wane.

The search for external happiness is contentious. It not only brings us into conflict with our neighbours but also wreak havoc on the environment. Our efforts to obtain the external happiness have already begun to reduce the overall quality of our lives. Moreover, since such happiness is based solely on gratification, it increases our dependence on external pleasures at the cost of our freedom.

Conversely, a skilful and balanced education will train people to develop not only the skills to seek external object to make them happy but also the ability to be happy within themselves. As they find it easier to be happy, so will their need for material wealth decrease, resulting in less exploitative attitudes. People who are happy within themselves tend to make others happy. Because their material gains are no longer the sole source of their happiness, they are able to share their gains with others. What was initially contentious happiness becomes a sharing and harmonious kind of happiness.

In the field of ethics, our current moral education, perceiving the problems and conflict caused by the unbridled struggle for happiness, teaches restraint based on awareness of human rights. We therefore live in societies where peace is enforced through restraint. But any ethic based on fear and obligation is negative and unreliable - its prohibitive nature is inadequate. A genuine ethic, in contrast, is based on harmony and happiness. For those who experience inner peace and independent happiness, wealth and power lose their mere pleasure-giving or prestige value and become instead means to bring about well-being and happiness to fellow beings. Our time calls for such a positive ethic.

Much of our education tends to encourage a sense of taking and getting : children learn to see material things as objects to be attained. To counterbalance this trend, education, both at home and in school, should instil an appreciation of giving. The practice of giving tangibly teaches a happiness through giving and generates loving-kindness. Love means the desire for others to be happy. We learn to look at others as fellow beings, subject to the same joys and sorrows and the same laws of nature as we are. As giving satisfies our desire for the happiness of others, both parties well benefit and become happy. In this way, giving, which otherwise might be seen as a loss, becomes a gain, a cause for happiness. Only through such a harmonious happiness, our demands for other, more exploitative forms of happiness are mitigated, resulting in a reduction in social tensions.

There is a great difference between positive and negative ethics. Under a positive ethical system based on harmony and happiness, human ways of thinking will be changed . When we think of acquiring, all our interest is focused on the objects of our aspiration and other people are seen as obstacles of means - as competitors or prey. But when we think of giving, our interest is focused on other

people and we see them with understanding and compassion. Concepts central to the human condition such as equality and happiness are seen in a new light. In the competitive system which is based on acquiring, people see equality in terms of self-protection and they demand equal rights and opportunity to pursue personal interests. In a righteous democratic system, equality gives us maximum opportunity to cooperate in realizing social unity and well-being. Just as contentious happiness turns into harmonious happiness, so contentious equality changes to harmonious equality.

On a higher level, human beings can be trained to generate an inner happiness independent of external material pleasures. The tacit assumption of improperly educated people that they can only be happy when they have material wealth causes them to direct their efforts outwards. This pursuit inevitably entails some stress and suffering. By directing our efforts more inward through practices such as skilful reflection and meditation, it is possible to find a subtler and more independent kind of happiness, born from calmness and understanding, which allows us to rise above exploitative actions.

Ultimately, human development leads to the full realization of truth and complete understanding of the interdependence of all things : our lives, our society and physical environment. When our understanding is in harmony with reality, there is freedom. The characteristics of impermanance, conflict and conditionality - all common signs of this world will no longer lead to stress, tension and suffering. The true nature of all things is realized and, by recognizing the interrelatedness of the individual, society and the ecosystem, we harmonize their interests.

While we are struggling for happiness, we have no time for others. Suddenly happiness becomes something lacking in our immediate present, something that's always

waiting to be found the future. In the family, in schools, at the work place - throughout society - a feeling of hunger prevails. The unhappiness of the human mind can be seen all too clearly in the general state of our societies.

Peace, quite literally, begins at home. We need to bring love and happiness back into the family, and bring care and mutual happiness back into the schoolroom, by teaching the harmonious happiness that all can share. Happy people will spread their happiness and so help to allay contention and conflict.

We should ask ourselves less what we could be getting and instead ask more what we could be doing for others. In the same way, we should become aware of what nature has given to us rather than relentlessly asking for more and more of its resources. We need to learn appreciation of how nature and those around us contribute to our well-being. By developing these appreciative ways of thinking we will see care and mutual happiness giving rise to peace in our minds and in society. Such care and happiness coincide with a deeper understanding of the kinship of all beings before the law of nature. Thus, peace is ultimately realized through compassionate wisdom.

In any human relationship, we can make compromises with one another, and even go beyond compromises to harmony through love and friendship. But truth cannot be compromises. We can relate to truth only through knowledge and wisdom. Therefore, in dealing with truth, discussion and freedom of thought should be encouraged. A culture should be developed in which loving-kindness and cooperation are the standards for human relationship, while freedom and an uncompromising search for knowledge are the standards for our relationship with truth.

The human relationship with nature has in recent times largely been defined by a science which, under the

influence of Western religion and philosophy, views man as separate from nature. The aim of such science has long been to conquer and dominate nature and to manipulate it to our profit-oriented ends. Such an essentially hostile attitude, translated into actual exploitative practices through technology, has led to the serious environmental consequences we are facing today. Science must now take a turn for the better and lead civilization in new direction. Knowledge must be sought not for its exploitative value but for its ability to show us how to benefit from nature without damaging it. Technology must be given a more clearly defined role, in which the harmonious and sustainable coexistence of people, societies and the environment are the goal.

All these changes must begin in the mind. They can only be achieved by minds that enjoy inner peace, freedom and happiness. If we are to establish peace on this planet, we must develop inner peace by freeing ourselves from craving, lust for power and all contentious views. This entails the development of the individual - which brings us back to the task of education.

In initiating the Prize for Peace Education, UNESCO has taken a step forward in the cause of peace. It is a commendable effort. I understand that the prize is not merely in recognition of what certain individuals or organizations have done to bring forth peace. Let us be honest - such peace has not yet been achieved in our world. I see it rather as an incentive and encouragement for a concerted effort to achieve genuine peace. It is a call for further action towards winning the real prize : a truly peaceful world for mankind. The prize here awarded will really be won only when that true prize has been realized.

บรรณานุกรม

พระเทพเวที (ประยุทธ์ ปยุตฺโต). การสร้างสรรค์ประชาธิปไตย. กรุงเทพฯ
มหานคร : มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย , 2535.

- ————— . ธรรมานุชีวิต : พุทธจริยธรรมเพื่อชีวิตที่ดี
งาม. พิมพ์ครั้งที่ 137 กรุงเทพมหานคร : มหาจุฬาลงกรณ-
ราชวิทยาลัย, 2535.

- ————— . ปาฐกถาธรรม เรื่อง เศรษฐศาสตร์แนวพุทธ.
กรุงเทพมหานคร : มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย , 2531.

- ————— . พุทธธรรม. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพมหานคร :
มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, 2535.

- ————— . พุทธศาสนา : ในฐานะเป็นรากฐานของ
วิทยาศาสตร์. กรุงเทพมหานคร : มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย,
2535.

- ————— . “มุมมองพุทธธรรมกับการศึกษา”วารสารครูศาสตร์.
ตุลาคม - ธันวาคม , 2535 , หน้า 1 - 7.

พระธรรมปิฎก (ประยุทธ์ ปยุตฺโต). จะพัฒนาคนกันได้อย่างไร
(พุทธศาสนากับการพัฒนามนุษย์). พิมพ์ครั้งที่ 2 .
กรุงเทพมหานคร : สหธรรมิก จำกัด , 2536.

- ————— . พุทธวิธีแก้ปัญหา เพื่อศตวรรษที่ 21.
พิมพ์ครั้งที่ 5 . กรุงเทพมหานคร : สหธรรมิก จำกัด ,
2537

- ————— • เมืองไทยจะวิฤต ถ้าคนไทยมีศรัทธาวิปริต .

กรุงเทพมหานคร : สหธรรมมิก จำกัด , 2537.

พระพยอม กัลยาโณ. “พระพยอมชี้ทางธรรม”. เดลินิวส์. (31 ตุลาคม 2537) :

พระราชวรมนี (ประยุทธ์ ปยุตโต) . การศึกษา : เครื่องมือพัฒนาที่ยังต้องพัฒนา . กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์อมรินทร์พรินติ้ง กรัฟ จำกัด , 2530.

ยุทธิชัย วีระวงศ์. “พระธรรมปิฎก (ประยุทธ์ ปยุตโต)”. สยามรัฐสัปดาห์วิจารณ์. ตุลาคม , 2537 , หน้า 38-42.

Bhinkkhu Payutto (Phra Debvedi). 1992. *Buddhist Economics*. Bangkok : Mahachulalongkornrajavidyalaya.

Haberman, Frederick W. *Nobel Lectures Peace 1901-1925*. Amsterdam : Elsevier Publishing Company , 1972.

- ————— • Nobel Lectures Peace 1926 - 1950. Amsterdam : Elsevier Publishing Company, 1972.

- ————— • Nobel Lectures Peace 1951-1970. Amsterdam : Elsevier Publishing Company , 1972.

Payutto P.A. . *Buddhist Economics : A Middle Way for the Market Place*. Bangkok : Buddhaddhamma Foundation, 1994.

- ————— •Toward Sustainable Science.

Bangkok : Buddhadhamma Foundation, 1993.

The Nobel Foundation. Nobel : The Man & His Prizes.

New York : American Elservier Publishing
Company, Inc., 1972.